

STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH

GMINY UJSOŁY

NA LATA
2014 - 2020

UJSOŁY GRUDZIEŃ 2013

Spis treści

WSTĘP.....	4
ROZDZIAŁ I CHARAKTERYSTYKA GMINY UJSOŁY.....	5
1.1. Dane demograficzne.....	5
1.2. Położenie.....	5
1.3. Warunki naturalne.....	6
1.4. Zabytki.....	6
1.5. Sołectwa Gminy Ujszoły.....	6
ROZDZIAŁ II PROCES KONSULTACJI SPOŁECZNYCH I JEGO WYNIKI.....	9
2.1. Metryka.....	9
2.2. Przeciwdziałanie bezrobociu.....	10
2.3. Bezpieczeństwo publiczne.....	12
2.4. Edukacja.....	14
2.5. Rozwiązywanie problemów alkoholowych, narkomania, przemoc.....	15
2.6. Pomoc społeczna.....	17
2.7. Ochrona zdrowia.....	19
2.8. Kultura i turystyka.....	20
2.9. Infrastruktura.....	22
2.10. Władze gminne.....	23
ROZDZIAŁ III DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W GMINIE UJSOŁY	24
3.1. Oświata i edukacja w gminie Ujszoły.....	24
3.1.1. Charakterystyka oświaty w gminie	24
3.1.2. Baza działalności oświatowej.....	25
3.1.3. Poziom nauczania.....	26
3.1.4. Sukcesy uczniów.....	28
3.1.5. Dowóz uczniów.....	29
3.1.6. Stypendia socjalne, wyprawka szkolna.	29
3.1.7. Analiza SWOT.....	30
3.2. Gminna Biblioteka Publiczna w Ujszołach.....	32
3.2.1. Analiza SWOT.....	34
3.2.2. Potencjał biblioteki.....	35
3.2.3. Charakterystyka społeczności lokalnej i jej potrzeb / problemów - wnioski z przeprowadzonych badań.....	35
3.3. Działalność Gminnego Ośrodka Kultury w Ujszołach.....	37
3.3.1. Świetlice środowiskowe.....	37
3.3.2. Dziedzictwo kulturowe.....	37
3.3.3. Koncerty.....	38
3.3.4. Imprezy sportowe.....	38
3.3.5. Turystyka.....	39
3.4. Pomoc społeczna.....	42
3.4.1. Diagnoza problemów pomocy społecznej.....	45
3.4.2. Problem przemocy w rodzinie.....	47
3.4.3. Analiza SWOT.....	50
3.4.4. Problemy alkoholowe, narkomania.....	51
3.4.5. Działalność gminnej komisji ds. Profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.....	53
3.4.6. Cele i kierunki działań w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii w Gminie Ujszoły.....	55
3.4.7. Projekt realizowany przez GOPS w Ujszołach.....	56
3.4.8. Współpraca GOPS ze Śląskim Bankiem Żywności.....	56
3.4.9. Analiza SWOT.....	57

3.5. Sytuacja na lokalnym rynku pracy w gminie Ujszoły.....	58
3.6. Infrastruktura w gminie Ujszoły.....	62
3.6.1. Kanalizacja	62
3.6.2. Gospodarka odpadami.....	62
3.6.3. Wodociągi.....	62
3.6.4. Zaopatrzenie w energię elektryczną oraz ciepłą.....	62
3.6.5. Infrastruktura drogowa.....	62
3.6.6. Komunalne budownictwo mieszkaniowe.....	63
3.6.7. Zagospodarowanie przestrzenne.....	63
3.6.8. Lokalny transport zbiorowy.....	63
3.6.9. Obiekty użyteczności publicznej.....	63
3.6.10. Usługi dla ludności	63
3.6.11. Bezpieczeństwo i porządek publiczny.....	64
3.6.12. Inwestycje.....	64
3.6.13. Analiza SWOT.....	64

WSTĘP

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Ujsoły na lata 2014-2020 jest długookresowym dokumentem planistycznym określającym politykę społeczną gminy. Podstawę do jej opracowania stanowi art.17 ust.1 pkt.1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, z którego wynika, że opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka, należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym.

Niniejsza strategia w swoim założeniu ma stanowić podstawę do realizacji wzorców interwencji społecznych podejmowanych w celu poprawy ocenionych negatywnie zjawisk występujących na terenie Gminy Ujsoły. Opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych jest nie tylko koniecznością wynikającą z obowiązku nałożonego ustawą o pomocy społecznej, ale i nieodzownym narzędziem będącym podstawą do spójnych i efektywnych działań podejmowanych na rzecz mieszkańców gminy Ujsoły.

Po okresie realizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2007-2013 nadszedł czas na wytyczenie nowych kierunków i zadań służących zmniejszeniu negatywnych zjawisk społecznych występujących na terenie naszej gminy. Konieczne jest określenie celów i kierunków działania na najbliższe lata.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2020 w Gminie Ujsoły zorientowana jest w szczególności na działania instytucji pomocy społecznej i pokrewnych prowadzone na terenie gminy, podejmowane dla poprawy warunków zaspokojenia potrzeb przez wybrane kategorie osób i rodzin, mieszkańców gminy.

W oparciu o uzyskane informacje i materiały został przygotowany dokument, który pozwoli na racjonalizację lokalnej polityki społecznej oraz wskaże obszary, które w najbliższym czasie powinny stać się przedmiotem szczególnej troski władz lokalnych. Metodyka opracowania dokumentu pozwoliła zaangażować środowisko lokalne w budowę strategii na etapie diagnozy. Wśród mieszkańców gminy Ujsoły rozproszono anonimowe ankiety a po opracowaniu stanowiły one cenny materiał badań ankietowych.

Przedłożony materiał został opracowany w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Ujsołach. Zarządzeniem Wójta Gminy Ujsoły został powołany zespół roboczy ds. opracowania Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w składzie:

1. Gabriela Bryś - przewodnicząca zespołu,
2. Magdalena Kurowska - koordynator zespołu,
3. Julia Grygny - członek zespołu,
4. Jakub Czaniecki - członek zespołu,
5. Wioletta Gizicka - członek zespołu,
6. Jolanta Kołodziej - członek zespołu,
7. Monika Zoń - członek zespołu,
8. Agnieszka Staniszevska - członek zespołu.

Podstawę opracowania strategii stanowiły materiały źródłowe powstałe i zgromadzone w wyniku prac zespołu oraz materiały będące wynikiem badań ankietowych.

ROZDZIAŁ I CHARAKTERYSTYKA GMINY UJSOŁY

1.1. Dane demograficzne

Liczba ludności w gminie Ujsoly systematycznie maleje; w 2005 roku wynosiła 4813 mieszkańców, dane z 2010 wskazują liczbę 4761, z 2011 – 4755, a z 2012 – 4689.

Tabela nr 1. Ilość urodzeń i zgonów w latach 2010- 2012

ZGONY		
	KOBIETY	MĘŻCZYŹNI
2010	24	33
2011	31	31
2012	33	36
URODZENIA		
	KOBIETY	MĘŻCZYŹNI
2010	22	24
2011	22	25
2012	28	18

Źródło: dane USC Ujsoly

Tabela nr 2. Statystyka mieszkańców wg wieku i płci na dzień 30 listopada 2013 r.

	Mężczyźni
Ogółem	2356
Wiek 0-18	492
Wiek 19-65	1599
Wiek 65 i więcej	265
	Kobiety
Ogółem	2319
Wiek 0-18	455
Wiek 19-60	1285
Wiek 60 i więcej	579

Źródło: dane USC Ujsoly

1.2. Położenie

Gmina Ujsoly leży w południowej części Beskidu Żywieckiego. Rozciąga się na obszarze dwóch jednostek morfologicznych tworzących południowo- zachodnią część tego pasma górskiego. Są to: grupa Wielkiej Raczy i Rycerzowej, oraz grupa Pilska i Lipowskiej.

Jest to gmina typowo górską, Rozciąga się na wysokości od 550 - 1324 m. n.p.m. Obejmuje wschodnią część „Worka Rajczańskiego” i południową część obszaru Lipowskiej. Granicę między tymi obszarami stanowi potok Ujsola (Sołka), dalej w górę potok Glinka i przełęcz Glinka (Ujsolska).

Centralną, nisko położoną część gminy o charakterze śródgórskiej kotliny, w której koncentrycznie zbiegają się na terenie Ujsół liczne potoki, dające łącznie dużą już Solkę, otaczają masywne i wyniosłe pasma beskidzkie, w których liczne szczyty przekraczają 1000 n. nrm, (11 szczytów). Dominują szczyty: Lipowska (1324 m. nrm.), Rysianka (1322 m. nrm.), Wielka Rycerzowa (1236 m. nrm.), Trzy Kopce / 1216 m. nrm./. Od Przegibka (Bani) po Trzy Kopce granicą gminy jest granica Polski ze Słowacją, następnie gmina graniczy kolejno z gminami: Jeleśnia, Węgierska Górka i Rajcza.

Wsie: Glinka, Sobkówka i Złotna należące do gminy Ujsół położone są na terenie Żywieckiego parku Krajobrazowego, na obszarze Ujsół rozciąga się strefa ochronna parku.

Pierwszymi osadnikami na tym terenie byli pasterze wołoscy, którzy znajdując korzystne warunki do wypasu owiec i bydła osiedlali się na halach. Im też Ujsół zawdzięcza swoją nazwę. Jak podaje legenda - widząc w dolinie rzekę zawołali "Uj-Sol" co znaczyło "Wielka Soła". Początkowo osadnicy wołoscy byli wolni, później wraz z wprowadzeniem gospodarki pańszczyźnianej swoboda ich została ograniczona, wobec czego opór swój wyrażali zbójnictwem.

1.3. Warunki naturalne

Znaczną powierzchnię gminy Ujsół zajmują lasy i grunty leśne. Przeważają lasy świerkowo-bukowe, jednak znajdują się tutaj również jodły. Walory krajobrazowe oraz wypoczynkowe środowiska charakteryzują się stosunkowo łatwymi górami dostępnymi dla pieszych turystów, licznymi górkami potokami z wodami pierwszej klasy czystości, bogactwem zbiorowisk leśnych i łąkowych, możliwością obserwowania różnorodnej fauny w jej naturalnym środowisku oraz co nie jest bez znaczenia ciszą i spokojem. Na terenie Ujsół znajduje się rezerwat przyrody „Muńcuł”, o powierzchni 45,20 ha.

1.4. Zabytki

I.Cmentarz Parafialny poświęcony w 1913 roku – nr. w rejestrze: A-637-80

II.Kapliczka „U Koconia” 31 sierpnia 1913 roku odbyła się pierwsza Msza Święta na ziemi Ujsolskiej - nr. w rejestrze: A-587-88

Cennymi obiektami historycznymi są:

- 1.Kościół Parafialny pw. Św. Józefa Robotnika konsekrowany w 1963 roku
- 2.Organistówka
- 3.Krzyż Tercjański postawiony ok. 200 lat temu
- 4.Grota na posesji Państwa Paciorek z 1948r
- 5.Kapliczka u Hutyrów z 1779r
- 6.Kapliczka u Kuźni ok. 1919r.
- 7.Kapliczka przy Chatce Chemików z 1929r.
- 8.Kapliczka za wodą koło Kuźni ok. 1925-1926r.
- 9.Kapliczka za wodą 1940r.

1.5. Sołectwa Gminy Ujsół

Glinka

Wieś położona w dolinie potoku Glinka oraz jego bocznych dopływów: Wielkiego i Małego Smrekowa, będąca początkowo przysiółkiem wsi Ujsół. Osada ta powstała na początku XVIII wieku. Nazwa Glinka pierwotnie odnosiła się do nazwy potoku oraz góry i należy ją łączyć z wyrazem glina. Wioska ta leży w odległości 4 km od przełęczy Glinka i granicy państwa ze Słowacją. Od 2001 r. czynne jest przejście graniczne ze Słowacją Glinka – Novot.

W Glince nie figurują obiekty wpisane do rejestru zabytków.

Cennymi obiektami historycznymi są:

- a)Kaplica pod wezwaniem Św. Brata Alberta Chmielowskiego - świątynia ta została poświęcona w 1993 roku i oddana do użytku parafian.

- b) Krzyż koło kościoła postawiony na pamiątkę osób zmarłych na cholere przed I Wojną Światową
- c) Kapliczka na Rajdowym Groniu ok. 100 lat temu
- d) Kapliczka przy lipach 1889r
- e) W Glince znajduje się Izba Regionalna „Groniczek”, w której prezentowane są eksponaty sztuki ludowej, oraz sprzęty gospodarstwa domowego używane w dawnych czasach . Izba regionalną opiekuje się Koło Gospodyń Wiejskich z Glinki.

Soblówka

Wieś położona w dolinie potoku Cichej. Założona przez pasterzy wołoskich, nosiła początkowo nazwę Cicha od przepływającego przez nią potoku. Według legendy wieś założona została przez osadników skazanych wcześniej na banicję za brak posłuszeństwa przy odrabianiu pańszczyzny.

Nazwę Soblówka przyjęto dopiero w XX wieku, w związku z tym, że w przysiółku Soblówka wybudowano kaplicę, tu też stacjonował oddział Korpusu Ochrony Pogranicza - przysiółek ten zaczął spełniać funkcję centrum wsi.

Tereny te znane były już w XV wieku, tedy bowiem - przez przełęcz Przysłop wiódł szlak handlowy na Orawę. Dziś szlak handlowy zamieniony został na szlak turystyczny prowadzący do Słowacji.

W Soblówce nie figurują obiekty wpisane do rejestru zabytków.

Cennymi obiektami historycznymi są:

- a) Kościół pw. Niepokalanego Serca Najświętsze Marii Panny. Budowę rozpoczęto w roku 1949, natomiast 8 listopada 1952 r. kaplica została poświęcona przez ks. Józefa Piotrowskiego.
- b) Krzyż na Smerokowie Wielkim został postawiony przed I Wojną Światową
- c) Krzyż na Śliwkówce I Wojna Światowa
- d) Krzyż na Snokówce został postawiony przed I Wojną Światową
- e) Kapliczka na palu na Hutkowej z 1948 r.
- f) Kapliczka w lesie nad kościołem,
- g) Kapliczki koło leśniczówki II Wojna Światowa,
- h) Kapliczka w kamieniu 1918r.
- i) Kamień Pański z II połowy XVIII w.
- j) Kapliczka koło Brysiów ponad 200 lat

Złotna

Wieś położona w dolinie potoku Bystra, na wysokości ok. 750 m n.p.m. Centrum wsi położone jest nieco powyżej ujścia do Bystrej potoku Straceniec. Dawniej nosiła nazwę Sołki, uważano bowiem, że rzeka Sołą bierze tam swój początek. Pierwsza wzmianka o tej wsi znajduje się w księdze sądowej Państwa Żywieckiego z 1690 roku, w której wspomina się, że "Wawrzyniec Kostka z Sołek uskarżał się na synów Simona Gardasza, że mu wziali owce". Dzisiejsza nazwa pochodzi od nazwy potoku Bystra, który wcześniej nosił nazwę Złotna pochodzącą podobno od śladów aluwialnego złota, na które natrafiono właśnie w tym potoku.

Zabytki:

- a) Huta szkła powstała w drugiej dekadzie XIX wieku, pomiędzy rokiem 1815-1819. Jej założycielem był Andrzej Wielkopolskim – nr w rejestrze: A-404-81
- b) Stary Dwór służący zarządcom majątku Habsburgów, dziś pełniący funkcję leśniczówki – nr w rejestrze: A-544-87

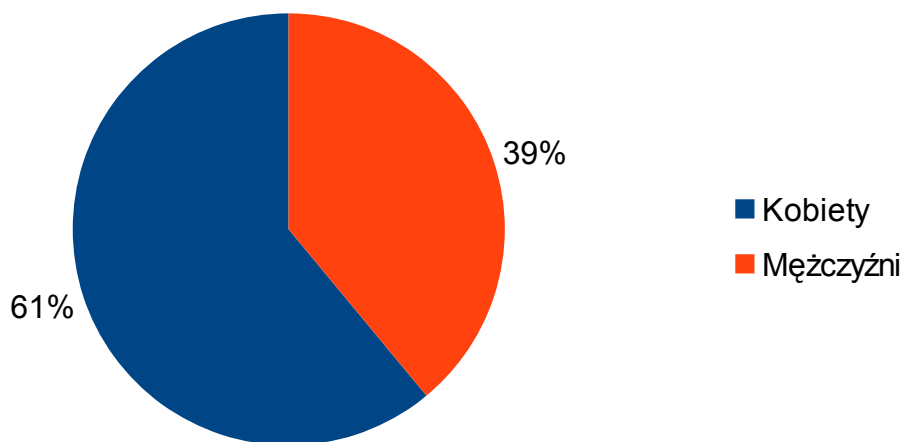
Cennymi obiektami historycznymi są:

- a) Zespół ponad dwustuletnich lip uznany za pomnik przyrody.
- b) Krzyż przy hucie szkła 1833 roku
- c) Krzyż obok drogi naprzeciw starej leśniczówki ok. 1853 r.
- d) Krzyż na Kotrysiej Polanie postawiono przed I wojną światową
- e) Kapliczka na Buciorysce 1969 r.
- f) Kapliczka na Zagroniu 03.03.1853 r.
- g) Kapliczka na przysiółku Lury

ROZDZIAŁ II PROCES KONSULTACJI SPOŁECZNYCH I JEGO WYNIKI.

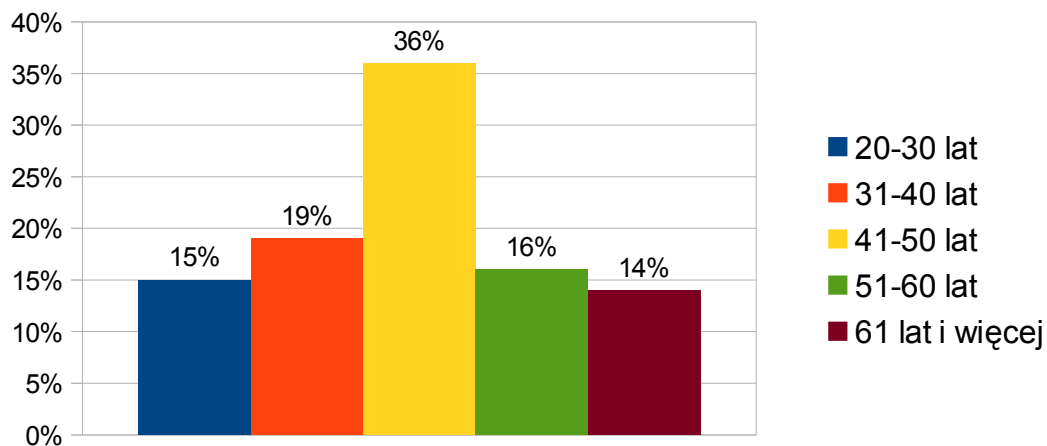
2.1. Metryka.

Wykres nr 1. Podział ankietowanych ze względu na płeć.

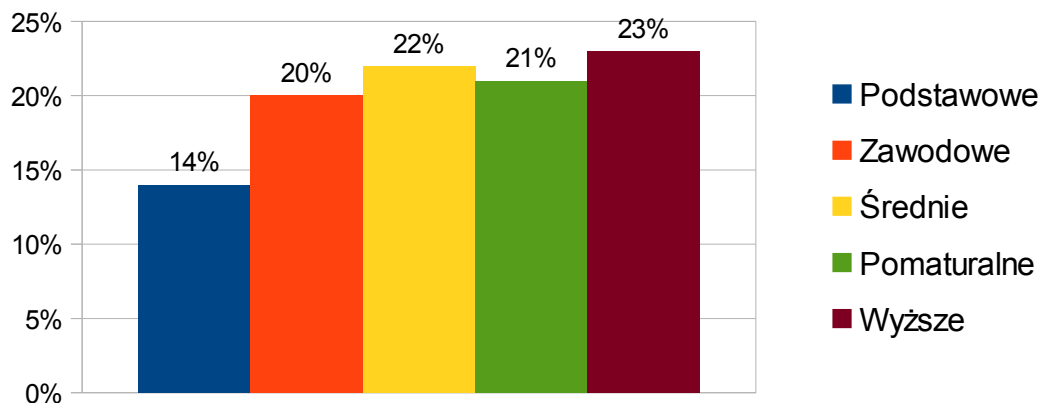
Źródło: badania własne.

Wykres nr 2. Wiek ankietowanych.

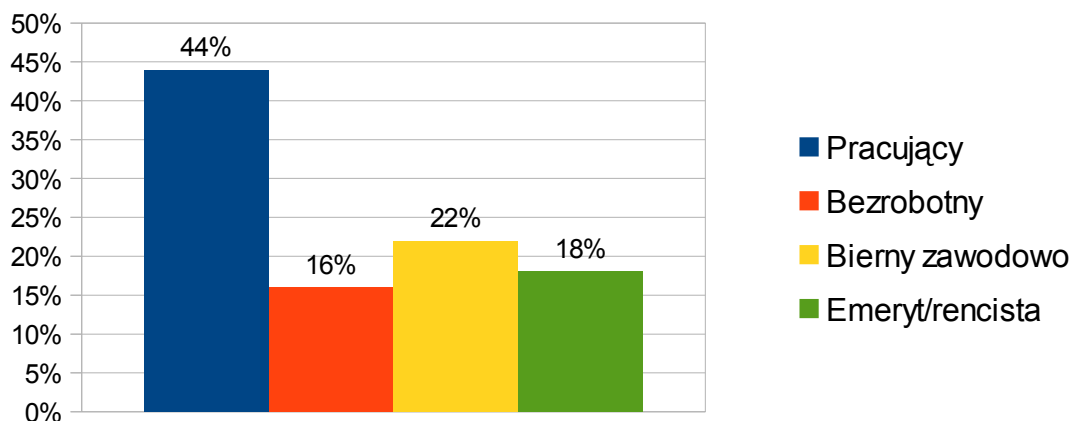
Źródło: badania własne.

Wykres nr 3. Wykształcenie ankietowanych.

Źródło: badania własne.

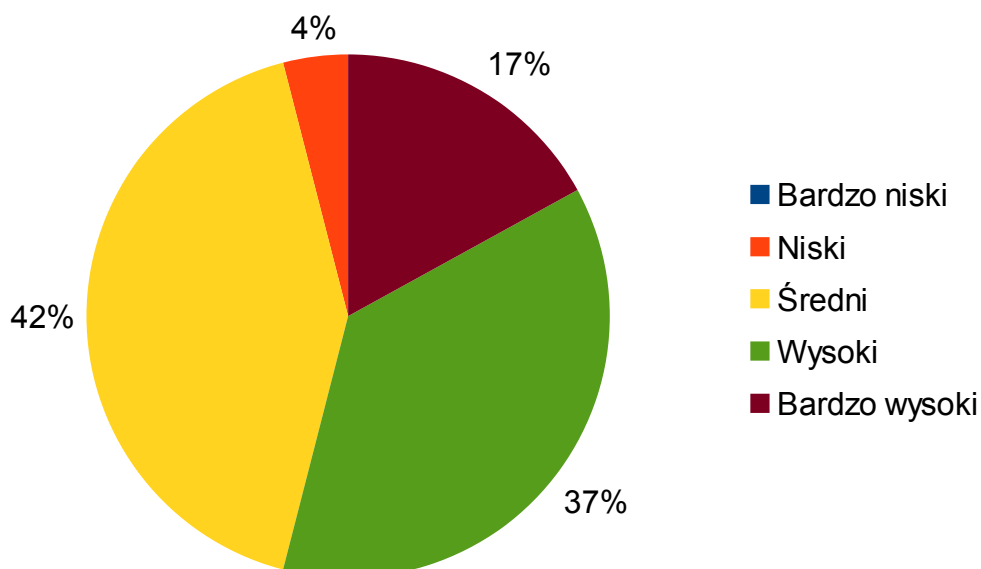
Wykres nr 4. Pozycja na rynku pracy ankietowanych.

Źródło: badania własne.

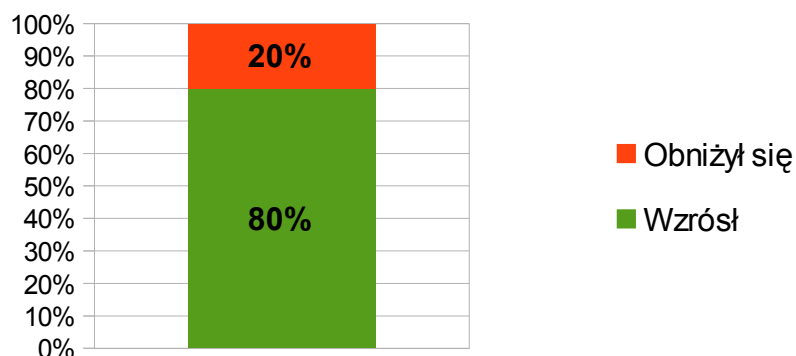
2.2. Przeciwdziałanie bezrobociu

Wykres nr 1. Poziom bezrobocia w gminie Ujsoly w ocenie ankietowanych.

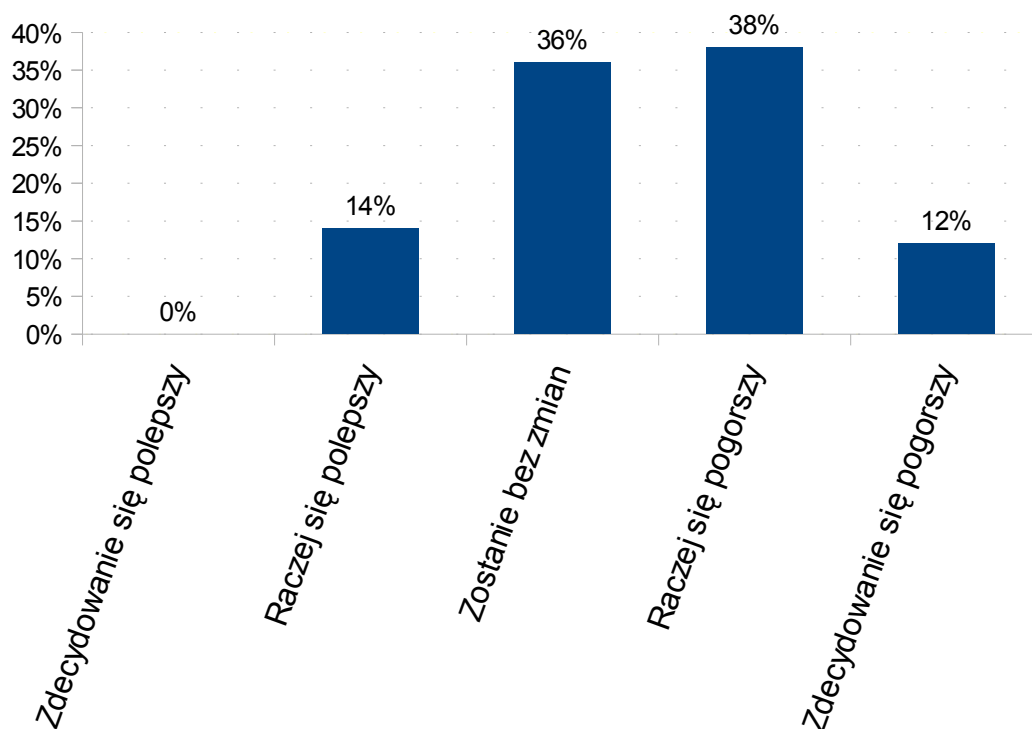
Źródło: badania własne.

Wykres nr 2. Czy poziom bezrobocia w gminie Ujsoly w ostatnich trzech latach:

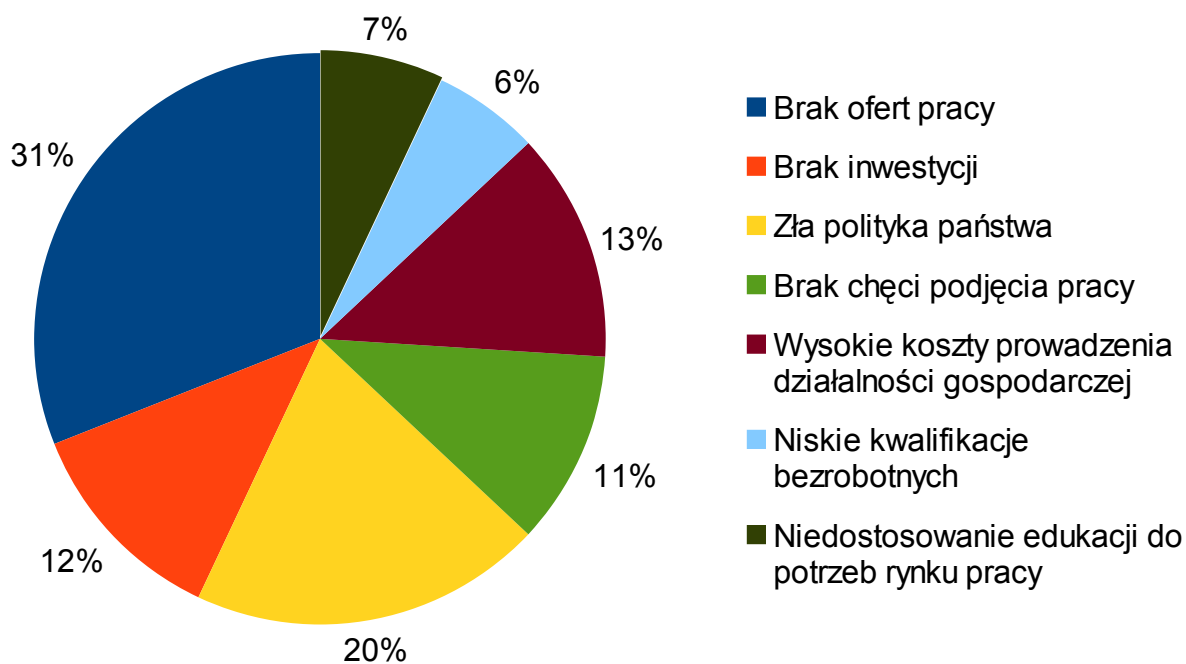
Źródło: badania własne.

Wykres nr 3. Ocena zmiany sytuacji na rynku pracy w gminie/powiecie w najbliższych latach wg ankietowanych.

Źródło: badania własne.

Wykres nr 4. Przyczyny bezrobocia w opinii ankietowanych

Źródło: badania własne.

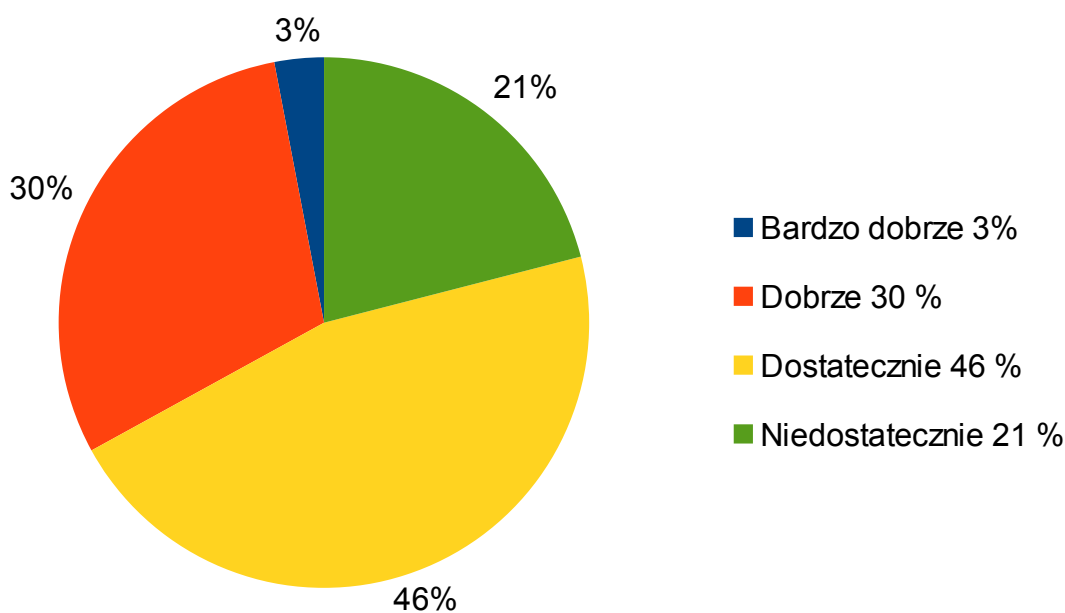
Wykres nr 5. Jakiego działania podejmowane na poziomie gminy najlepiej przyczyniłyby się do spadku bezrobocia ?

Źródło: badania własne.

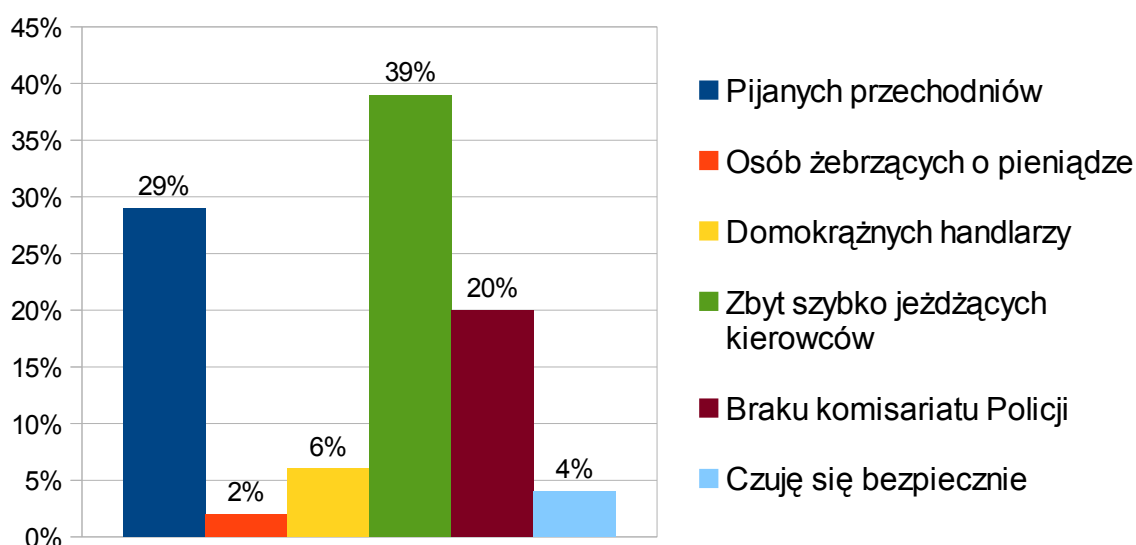
2.3. Bezpieczeństwo publiczne

Wykres nr 1. Jak oceniasz stan bezpieczeństwa na terenie gminy Ujsoły ?

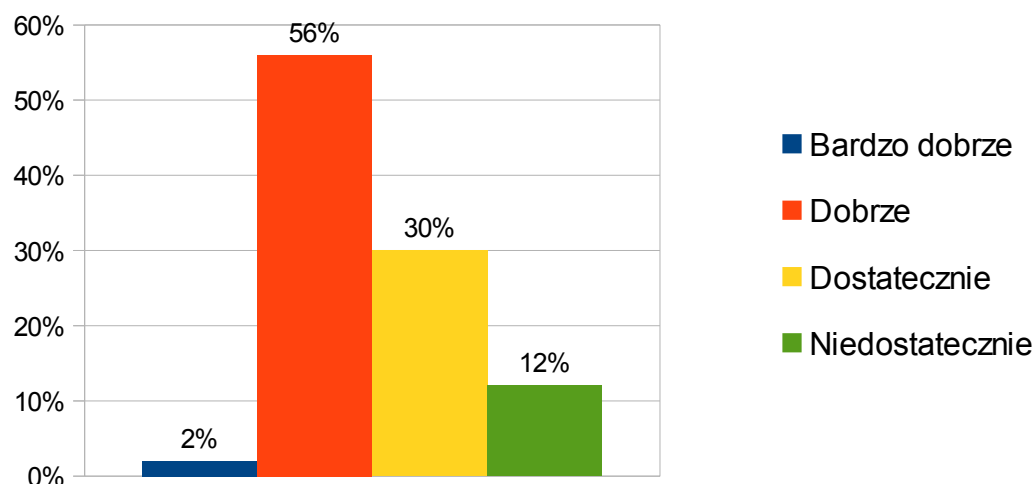
Źródło: badania własne.

Wykres nr 2. Powody z jakich czują zagrożenie na terenie gminy Ujsoły ankietowani:

Źródło: badania własne.

Wykres nr 3. Jak oceniasz stopień czystości na terenie gminy Ujsoły ?

Źródło: badania własne.

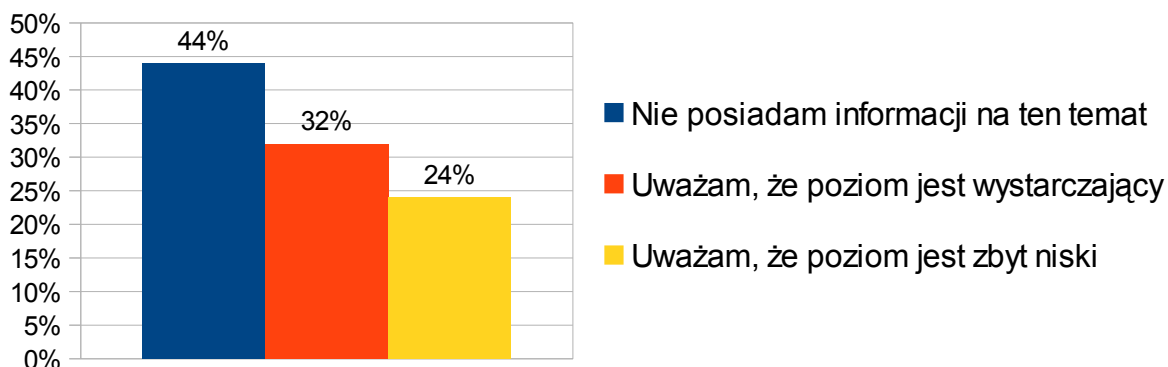
W otwartym pytaniu dotyczącym uwag na temat bezpieczeństwa, ładu i porządku w gminie Ujsoły ankietowani najczęściej wpisywali obawy dotyczące poczucia zagrożenia ze strony młodzieży, grup młodzieżowych, które wieczorami nie mają zajęcia i często zachowują się wulgarnie i prowokująco.

Inne uwagi dotyczyły zwiększenia patroli Policji na terenie gminy Ujsoły, a także większego dbania o porządek na przystankach autobusowych.

Sporo uwag było pozytywnych, ankietowani wpisywali, że czują się bezpiecznie i nie mają zastrzeżeń co do bezpieczeństwa, ładu i porządku w gminie Ujsoły.

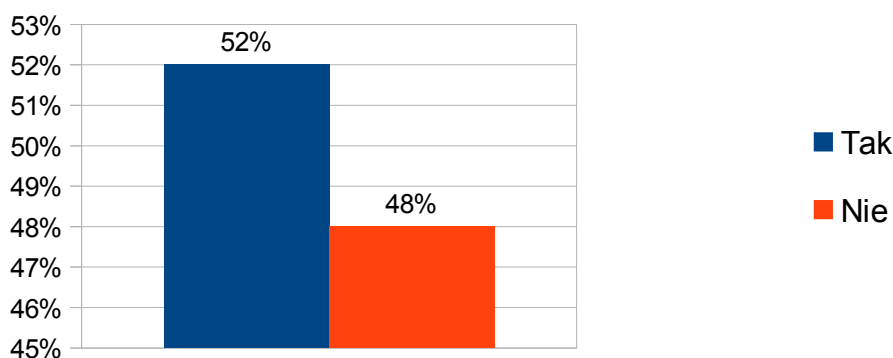
2.4. Edukacja

Wykres nr 1. Poziom kształcenia przez szkoły na terenie gminy Ujsoly w opinii ankietowanych.

Źródło: badania własne.

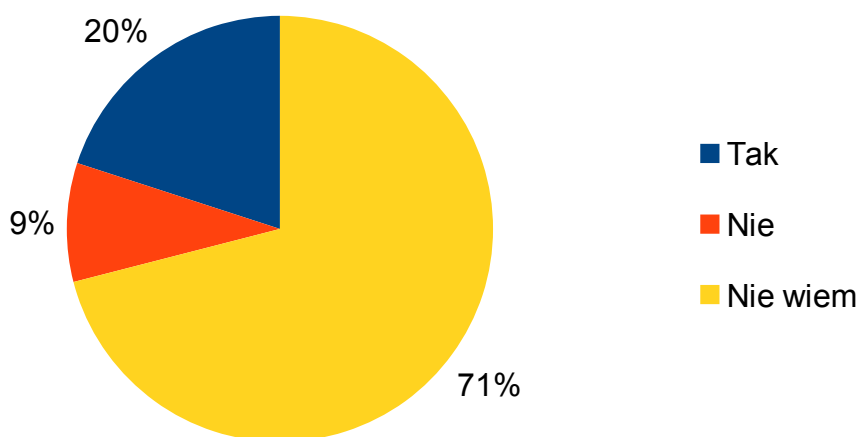
Wykres nr 2. Czy uważasz że oferta edukacyjna kierowana do dzieci i młodzieży w gminnych placówkach jest wystarczająca ?

Źródło: badania własne.

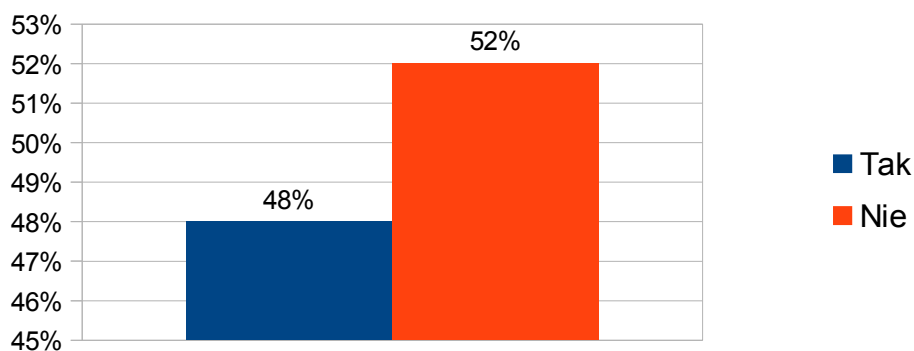
W otwartym pytaniu dotyczącym podania jakiego rodzaju zajęć ankietowani oczekują niemal 100 % odpowiedzi dotyczyło nauki języków obcych oraz dodatkowych zajęć rozwijających zdolności dzieci.

Wykres nr 3. Czy w szkole (na terenie gminy Ujsoly), do której chodzi Twoje dziecko jest bezpiecznie ?

Źródło: badania własne.

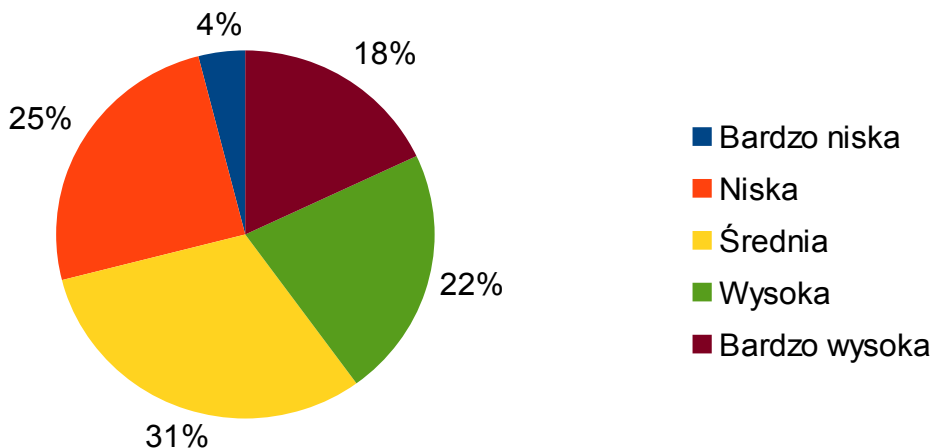
Wykres nr 4 Czy Twoje dziecko mówi, że jego rówieśnicy piją alkohol, palą papierosy, biorą narkotyki ?

Źródło: badania własne.

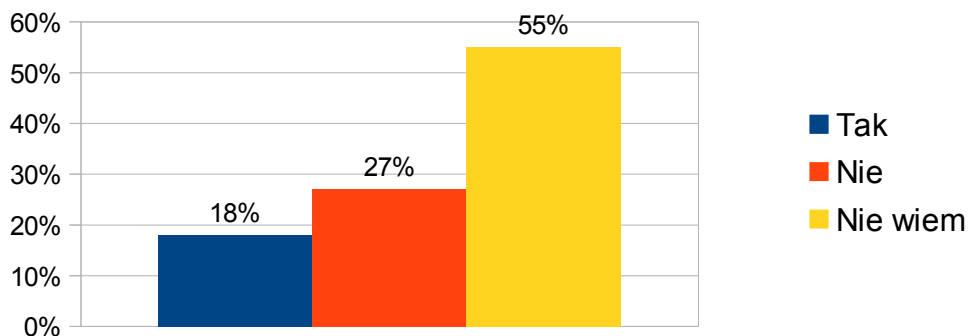
2.5. Rozwiązywanie problemów alkoholowych, narkomania, przemoc

Wykres nr 1. Poziom skali problemu uzależnień w gminie Ujsoły w opinii ankietowanych.

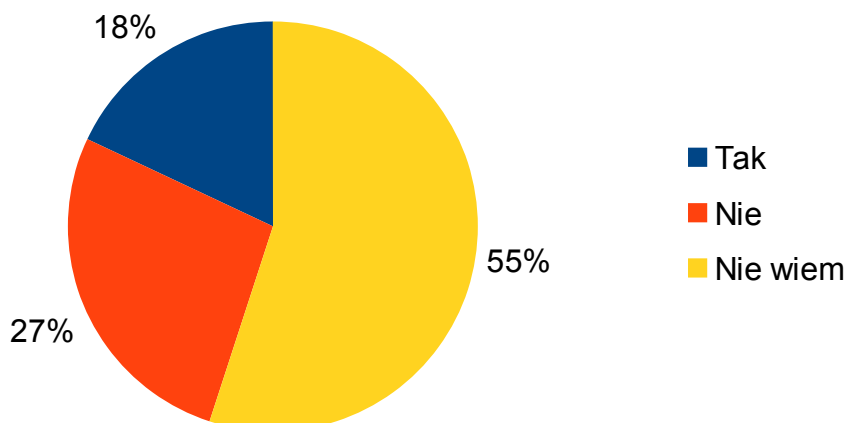
Źródło: badania własne.

Wykres nr 2. Czy Twoim zdaniem gmina przeciwdziała zjawisku uzależnień i patologii wśród mieszkańców ?

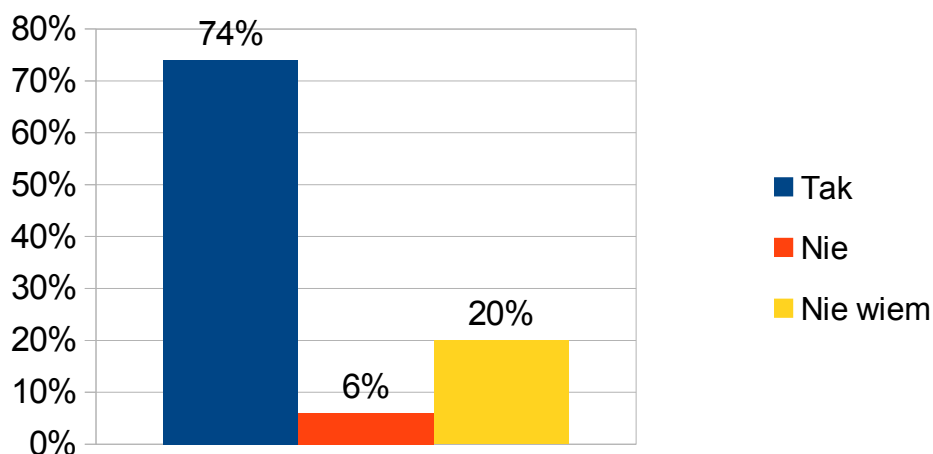
Źródło: badania własne.

Wykres nr 3. Czy Twoim zdaniem w gminie Ujsoly realizowane są programy profilaktyczne mające na celu przeciwdziałanie występowaniu patologiom w rodzinie a także programy promujące zdrowy styl życia ?

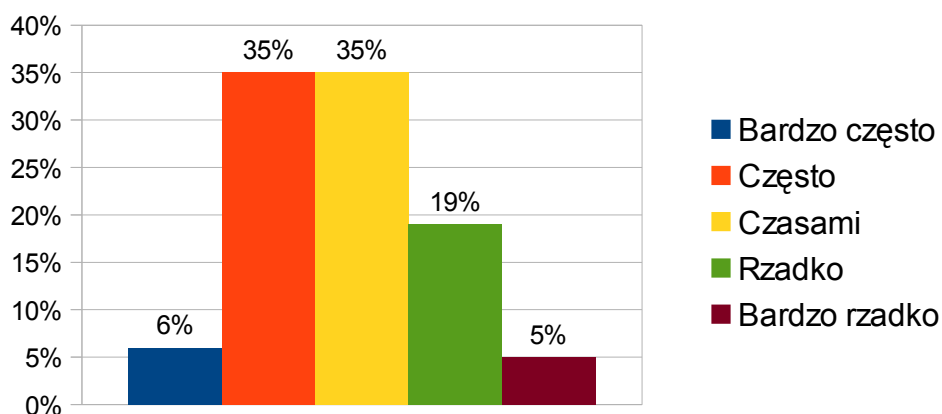
Źródło: badania własne.

Wykres nr 4. Czy uważasz, że gmina powinna realizować pomoc w formie zajęć edukacyjnych, grup wsparcia, treningów, itp. dla osób i rodzin z problemem alkoholowym i rodzin, w których stosuje się przemoc ?

Źródło: badania własne.

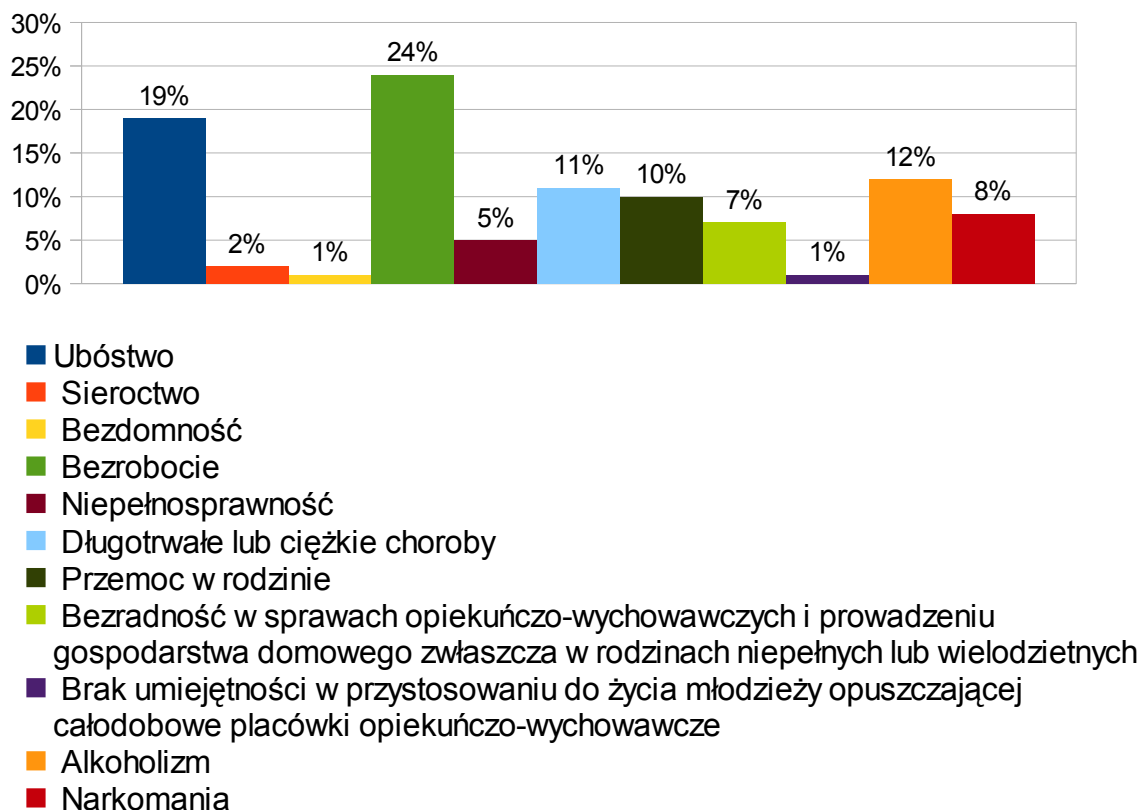
Wykres nr 5. Twoim zdaniem przemoc domowa w rodzinach z terenu gminy Ujsoly jest zjawiskiem występującym:

Źródło: badania własne.

2.6. Pomoc społeczna

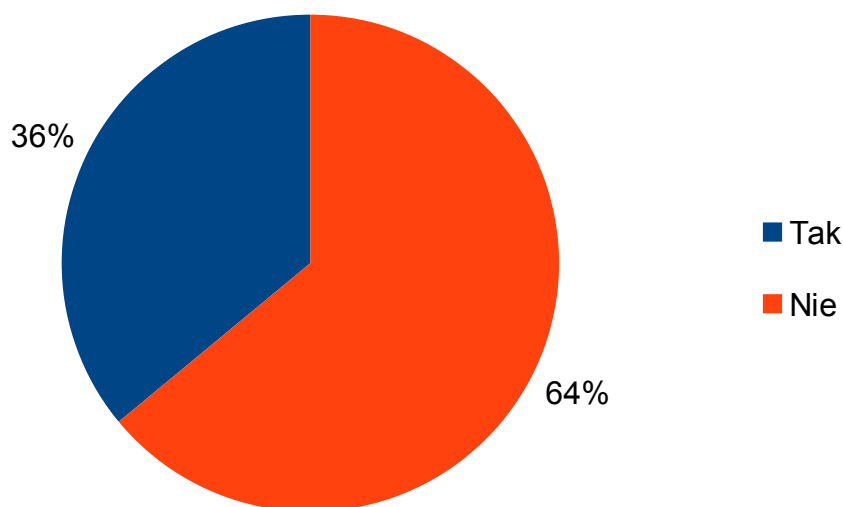
Wykres nr 1. Czy dostrzegasz w gminie niżej wymienione problemy społeczne ?:

Źródło: badania własne.

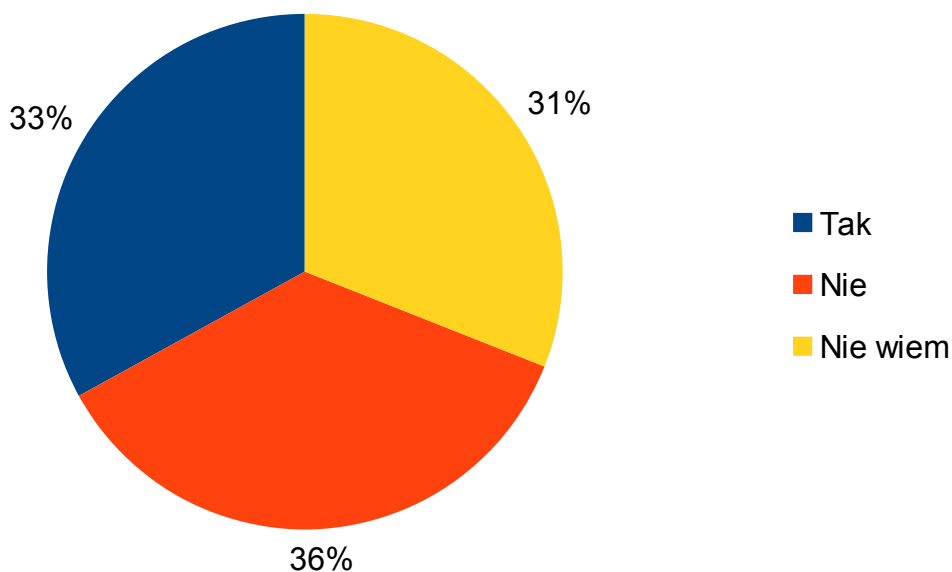
Ankietowani zapytani o stopień nasilenia problemów społecznych w gminie Ujsolę wymieniali najczęściej problem bezrobocia, ubóstwa a także alkoholizmu jako najbardziej istotne problemy z jakimi borykają się mieszkańcy gminy.

Wykres nr 2. Czy korzystałeś Ty lub Twoja rodzina w ciągu ostatniego roku z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej w Ujsolach ?

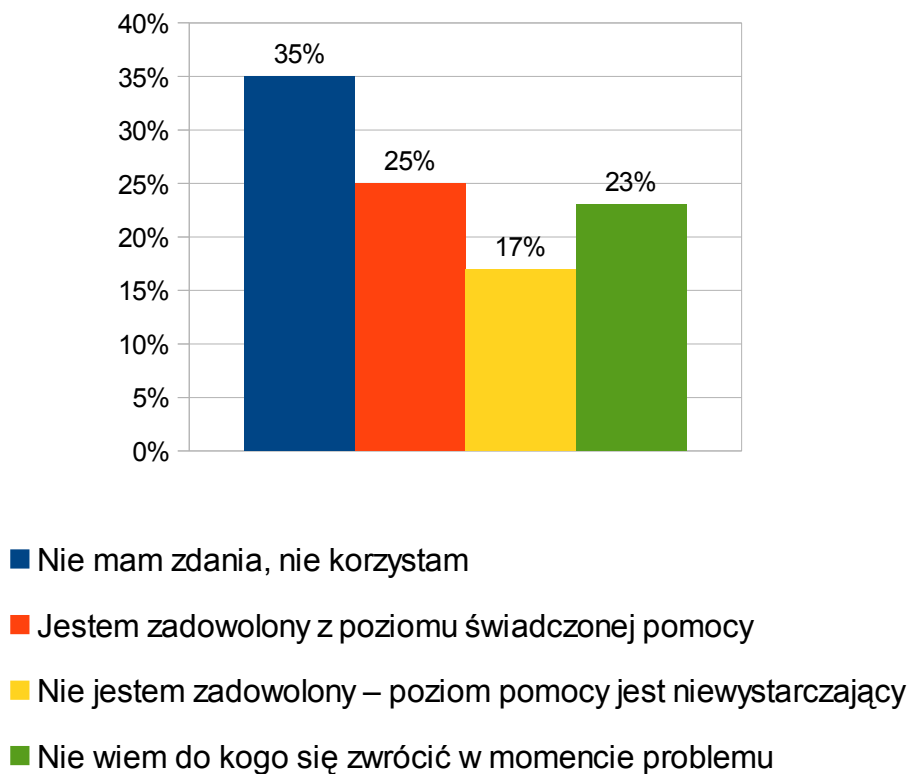
Źródło: badania własne.

Wykres nr 3. Czy Twoim zdaniem gmina wspiera rodziny mające trudności w wypełnianiu swoich zadań oraz zapewnia należyłą pomoc w rozwiązywaniu problemów.

Źródło: badania własne.

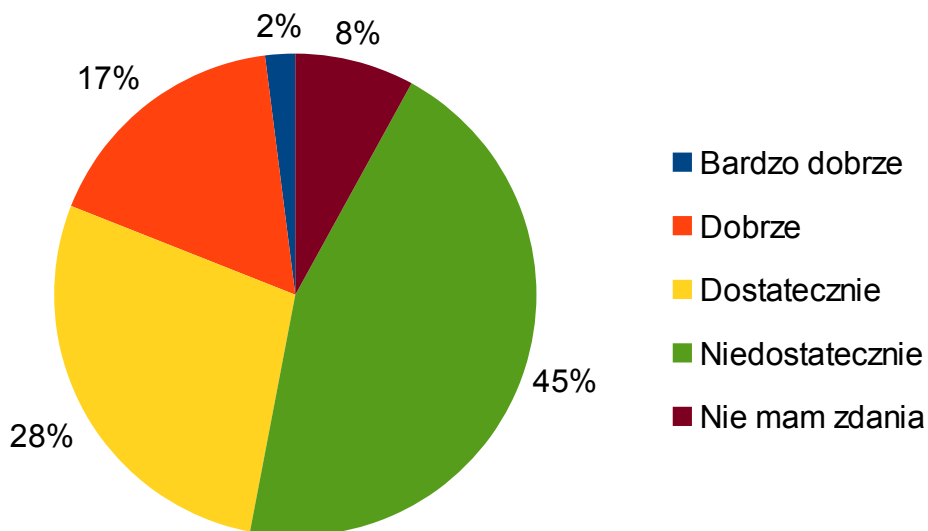
Wykres nr 4. Jak oceniasz funkcjonowanie pomocy społecznej w gminie ?

Źródło: badania własne.

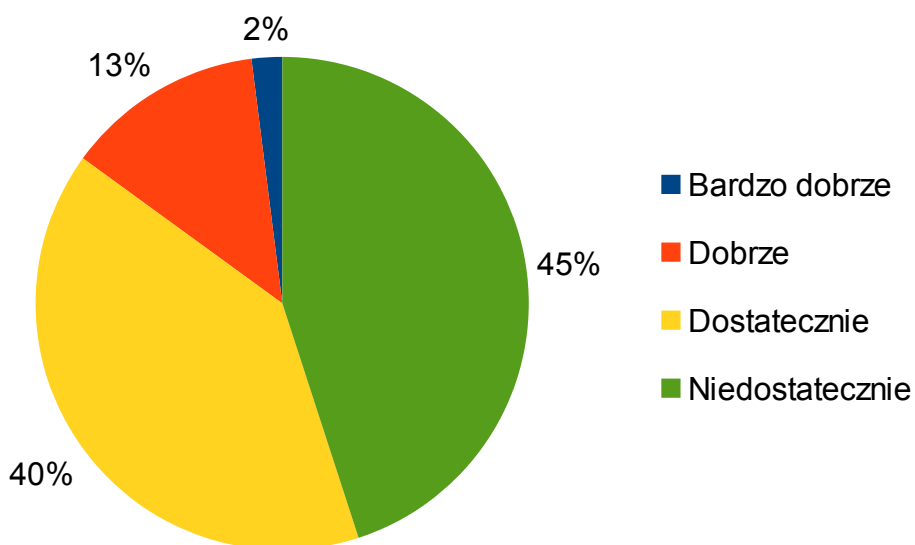
2.7. Ochrona zdrowia

Wykres nr 1. Jak oceniasz możliwość dostępu do usług medycznych oferowanych przez lekarzy (w tym specjalistów) na terenie gminy Ujsoly ?

Źródło: badania własne.

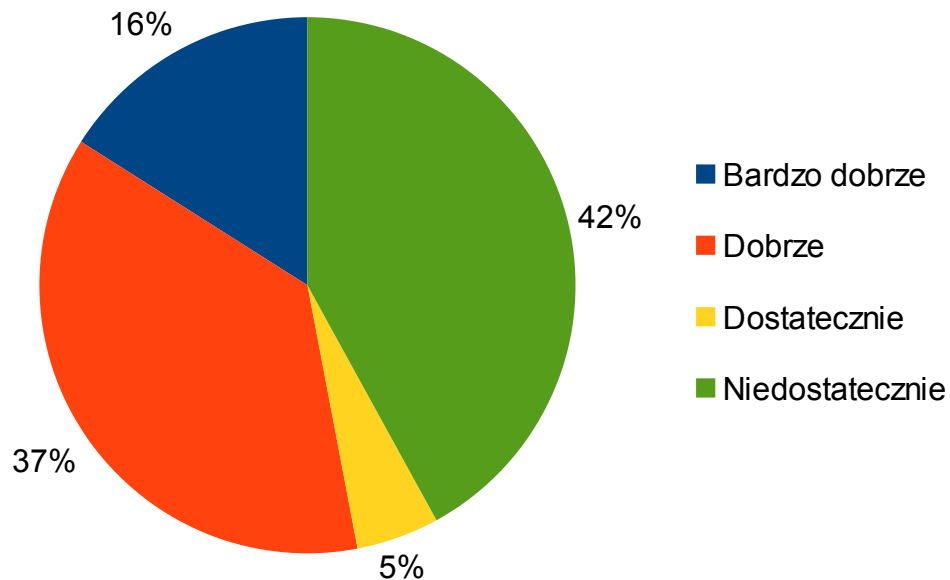
Wykres nr 2. Jak oceniasz działalność gminy na rzecz osób niepełnosprawnych (likwidacja barier architektonicznych i komunikacyjnych) ?

Źródło: badania własne.

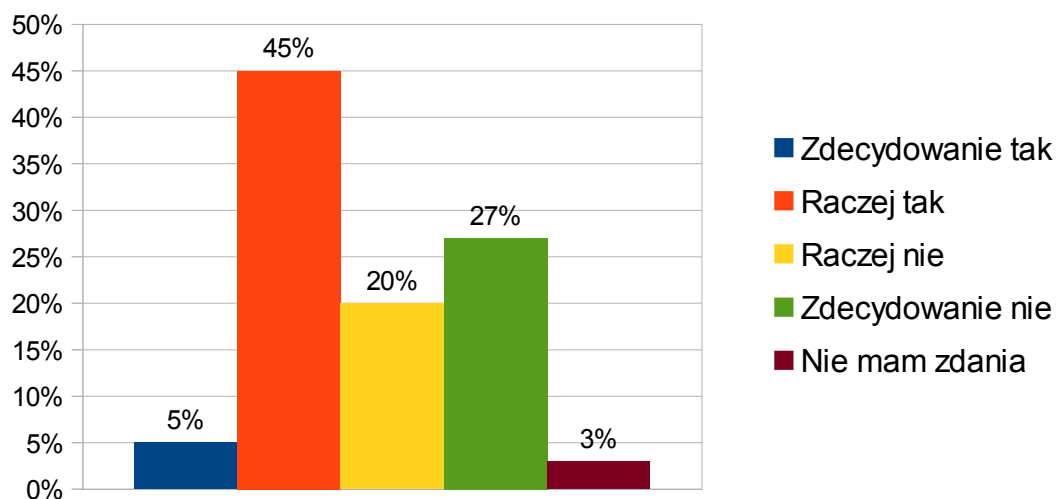
2.8. Kultura i turystyka

Wykres nr 1. Jak oceniasz działania kulturalne realizowane przez gminę ?

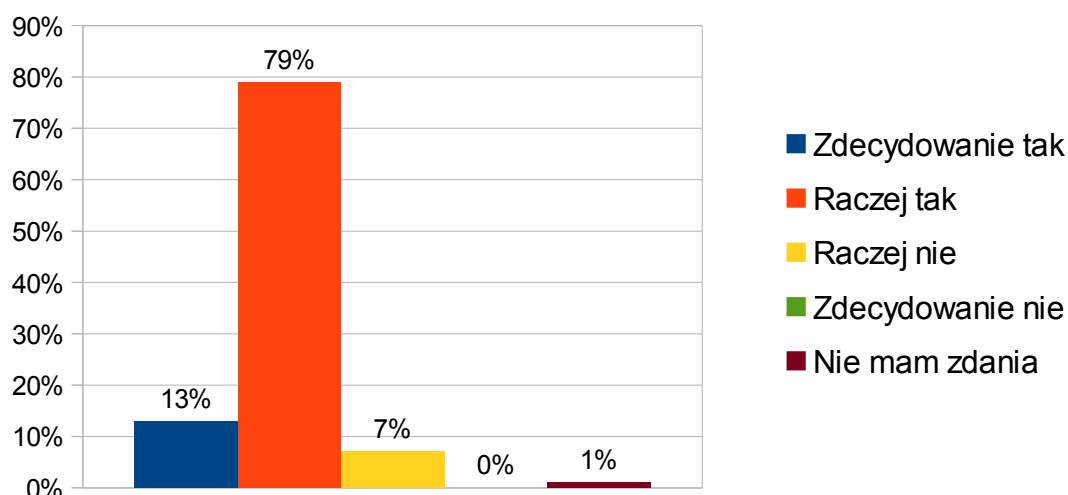
Źródło: badania własne.

Wykres nr 2. Czy liczba imprez kulturalnych organizowanych przez gminę jest wystarczająca ?

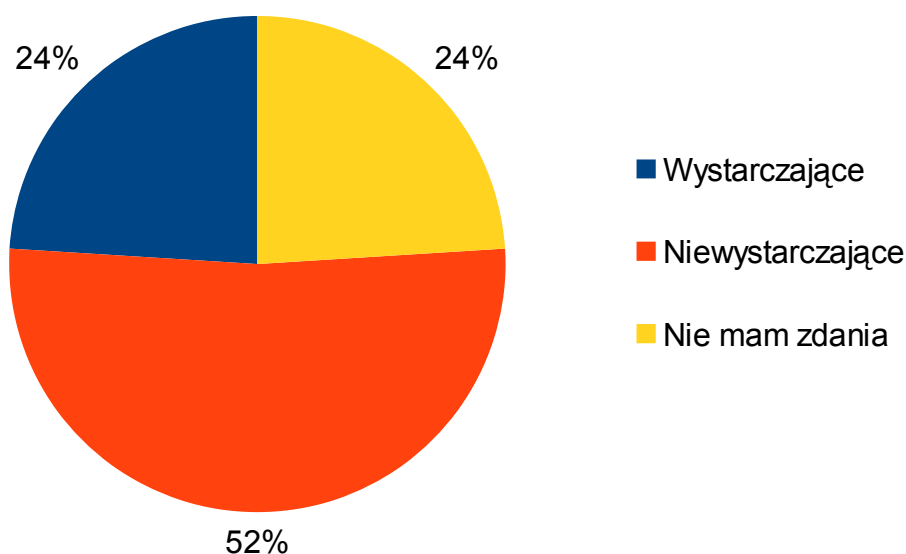
Źródło: badania własne.

Wykres nr 3. Czy informacja o imprezach kulturalnych jest wystarczająca ?

Źródło: badania własne.

Wykres nr 4. Czy działania gminy w zakresie promocji atrakcji turystycznych gminy Ujsoły są:

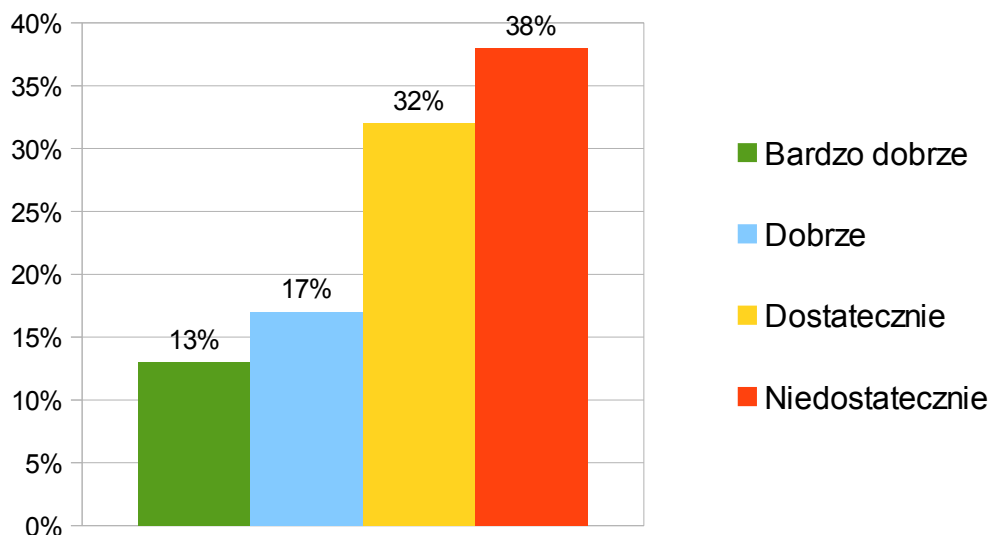
Źródło: badania własne.

W pytaniu otwartym dotyczącym uwag na temat programów kulturalnych i turystyki w gminie Ujsoły ankietowani w większości wyrażali swoje zadowolenie z oferty kulturalnej organizowanej przez gminę. Pozytywnie wyrażali się o działalności kulturalnej i rozrywkowej, zwracali uwagę na bogaty program kulturalny a także dobrą obsługę imprez.

Wśród negatywnych opinii pojawiały się takie jak: powtarzający się co roku program, który nudzi młodych ludzi, a także brak ofert kulturalnych przyciągających turystów.

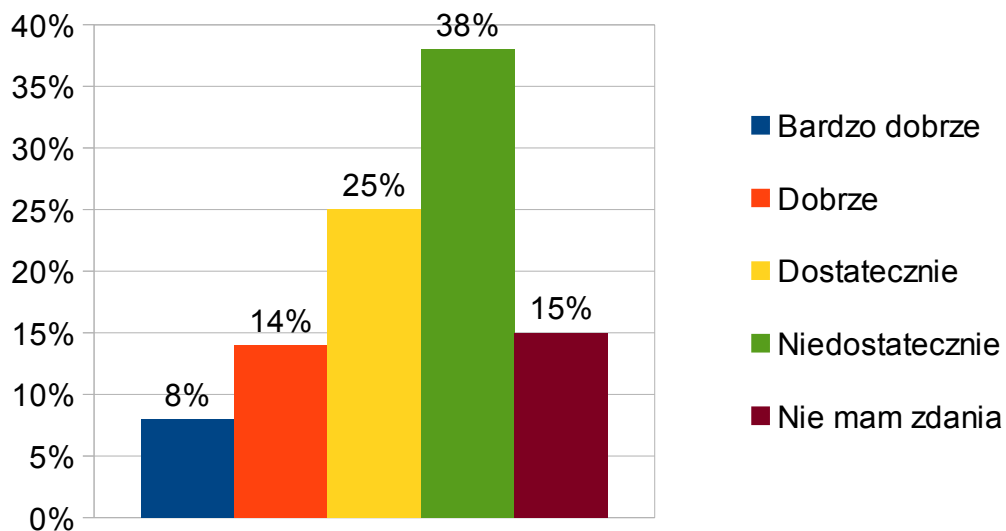
2.9. Infrastruktura

Wykres nr 1. Działania inwestycyjne podejmowane przez gminę są Twoim zdaniem prowadzone:

Źródło: badania własne.

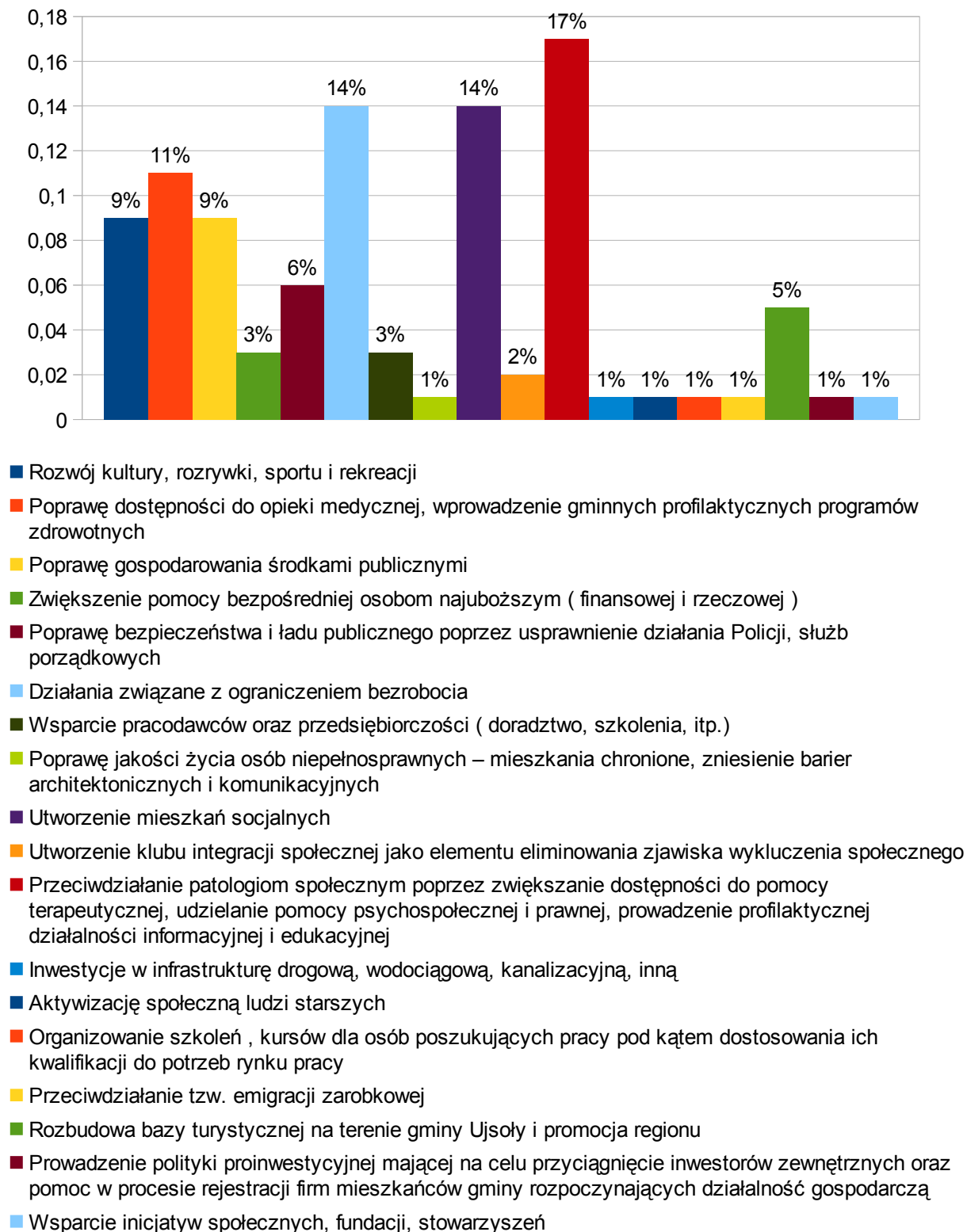
Wykres nr 2. Jak oceniasz infrastrukturę i zagospodarowanie przestrzenne w gminie (obszary rekreacyjne, nawierzchnia dróg, kanalizacja, itp.)

Źródło: badania własne.

2.10. Władze gminne

Wykres nr 1. Na co w Twojej opinii samorząd lokalny winien położyć największy nacisk w celu rozwiązania najważniejszych problemów społecznych, z którymi borykają się mieszkańcy gminy Ujsoly ?

Źródło: badania własne.

ROZDZIAŁ III DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ W GMINIE UJSOŁY

3.1. Oświata i edukacja w gminie Ujsoły

Prowadzenie oświaty jest jednym z priorytetowych zadań realizowanych przez gminę jako jednostkę samorządu terytorialnego, ponadto edukacja jest najważniejszą dziedziną życia społecznego. W związku z tym istotną sprawą dla gminy jest określenie kierunków rozwoju oświaty, mających na celu uzyskanie zadowolenia wszystkich podmiotów edukacji – dziecka na poziomie przedszkolnym i wczesnoszkolnym, ucznia, rodzica i nauczyciela.

Gmina jako organ prowadzący ma obowiązek między innymi:

- zapewnić właściwe warunki działalności edukacyjnej, wychowawczej i opiekuńczej placówek oświatowych;
- wykonywać remonty oraz zadania inwestycyjne;
- wyposażać placówki w pomoce dydaktyczne niezbędne do realizacji programów nauczania i innych zadań strategicznych.

Subwencja oświatowa przekazywana samorządom jest proporcjonalna do liczby uczniów zamieszkałych w gminie. W przypadku Gminy Ujsoły wysokość subwencji nigdy nie była wystarczająca. Zmniejszająca się z roku na rok liczba uczniów powoduje konieczność zwiększenia nakładów finansowych celu utrzymania dotychczasowych standardów edukacyjnych.

3.1.1. Charakterystyka oświaty w gminie

Gmina Ujsoły jest organem prowadzącym dla 1 przedszkola publicznego, 4 szkół podstawowych i 1 gimnazjum.

Wykres nr 1. Stan organizacji szkół podstawowych i gimnazjum w Gminie Ujsoły.

Wyszczególnienie	Liczba oddziałów	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Liczba uczniów
	2011/2012	2012/2013	2011/2012	2012/2013
Szkoła Podstawowa Ujsoły	6	6	124	128
Szkoła Podstawowa Złatna	6	6	39	35
Szkoła Podstawowa Glinka	6	6	57	52
Szkoła Podstawowa Sobkówka	6	6	45	37
Razem	24	24	265	252
Gimnazjum Ujsoły	7	6	160	141
Razem	7	6	160	141
Ogółem	31	30	425	393

Źródło: dane własne.

Wykres nr 2. Stan organizacji przedszkola publicznego i oddziałów przedszkolnych

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba oddziałów	Liczba oddziałów	Liczba dzieci	Liczba dzieci
		2011/2012	2012/2013	2011/2012	2012/2013
1.	Przedszkole Publiczne w Ujsołach	4	4	92	98
2.	Oddział Przedszkolny przy SP Złatna	1	1	7	14
3.	Oddział Przedszkolny przy SP Glinka	1	1	18	18
4.	Oddział Przedszkolny przy SP Sobkówka	0	0	0	0

Zródło: dane własne.

3.1.2. Baza działalności oświatowej

Wykres nr 3. Stan bazy lokalowej oświaty w roku szkolnym 2011/2012 oraz 2012/2013

Placówka		Pomieszczenia (ilość)				
		Sale lekcyjne	Pracownie Komputerowe	Sale gimnastyczne	Stołówki	Świetlice
1	Szkoła Podstawowa Ujsoły	6	2	1	1 (wspólna z gimnazjum)	0
2	Szkoła Podstawowa Złatna	6	1	0	1	0
3	Szkoła Podstawowa Glinka	7	1	1	1	0
4	Szkoła Podstawowa Sobkówka	7	1	0	1	0
5	Gimnazjum w Ujsołach	7	1	1	1	1
6	Przedszkole w Ujsołach	4	0	0	1	0
Ogółem		37	6	3	6	

Zródło: dane własne.

Wykres nr 4. Stan zatrudnienia w poszczególnych placówkach za rok szkolny 2011/2012

Wyszczególnienie		Zatrudnienie 2011/2012		w tym:			
				Nauczyciele		pozostali	
		etaty	osoby	etaty	osoby	etaty	osoby
1.	SP Ujsoły	15,53	20	12,03	16	3,5	4

2.	SP Glinka	12,89	19	8,89	15	4	4
3.	SP Złatna	10,53	14	7,53	11	3	3
4.	SP Sobkówka	10,86	16	8,11	13	2,75	3
5.	Gimnazjum Ujsoły	21,79	26	15,79	20	6	6
6.	Przedszkole Ujsoły	13,46	16	6,46	9	7	7
RAZEM		85,02	111	58,81	84	26,25	27

Źródło: dane własne.

W roku szkolnym 2011/2012 w przedszkolu, szkołach podstawowych i gimnazjum prowadzonych przez Gminę Ujsoły pracowało 84 nauczycieli oraz 27 pracowników administracji i obsługi.

Wykres nr 5.Stan zatrudnienia w poszczególnych placówkach za rok szkolny 2012/2013

Wyszczególnienie		Zatrudnienie 2012/2013		w tym:			
				Nauczyciele		pozostali	
		etaty	osoby	etaty	osoby	etaty	osoby
1.	SP Ujsoły	14,79	19	11,29	15	3,5	4
2.	SP Glinka	13,12	18	9,12	14	4	4
3.	SP Złatna	10,20	14	7,20	11	3	3
4.	SP Sobkówka	9,12	13	6,37	10	2,75	3
5.	Gimnazjum Ujsoły	22,45	25	16,45	19	6	6
6.	Przedszkole Ujsoły	13,42	16	6,42	9	7	7
RAZEM		83,10	105	56,85	78	26,25	27

Źródło: dane własne.

W roku szkolnym 2012/2013 w przedszkolu, szkołach podstawowych i gimnazjum prowadzonych przez Gminę Ujsoły pracowało 78 nauczycieli oraz 27 pracowników administracji i obsługi.

3.1.3. Poziom nauczania

Osiągnięcia uczniów są wynikiem nauczania prowadzonego przez kadrę nauczycielską oraz samodzielnej pracy uczniów. W znacznym stopniu zależą od zdolności i aspiracji, ale także środowiska rodzinnego oraz jakości pracy szkoły.

Badanie postępów edukacyjnych i osiągnięć uczniów może przybierać różne formy. Najczęściej są to sprawdziany wewnętrzne i zewnętrzne, egzamin gimnazjalny konkursy przedmiotowe, olimpiady, zawody sportowe, programy i projekty, w których uczestniczą uczniowie

poszczególnych placówek.

Warunki i sposób oceniania klasyfikowania i promowania uczniów oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych reguluje rozporządzenie MEN. Zapisy rozporządzenie określają że:

I.w klasie VI szkoły podstawowej jest przeprowadzany sprawdzian poziomu opanowania umiejętności ustalonych w standardach wymagań będących podstawą przeprowadzania sprawdzianu w ostatnim roku nauki w szkole podstawowej.

2) w klasie III gimnazjum jest przeprowadzany egzamin obejmujący:

- a) w części pierwszej – wiadomości i umiejętności z zakresu przedmiotów humanistycznych,
- b) w części drugiej - wiadomości i umiejętności z zakresu przedmiotów matematyczno – przyrodniczych,
- c) w części trzeciej – wiadomości i umiejętności z zakresu języka obcego nowożytnego.

Wykres nr 6. Wyniki sprawdzianu klas szóstych w poszczególnych szkołach

1) w Szkole Podstawowej w Ujsołach

Kryterium	Średni wynik			
	Szkoła	Gmina	Powiat	Województwo
2011/2012	21,30	21,10	21,80	22,60
2012/2013	21,40	22,71	23,21	23,55

2) w Szkole Podstawowej w Glince

Kryterium	Średni wynik			
	Szkoła	Gmina	Powiat	Województwo
2011/2012	18,20	21,10	21,80	22,60
2012/2013	21,22	22,71	23,21	23,55

3) w Szkole Podstawowej w Złatnej

Rok szkolny	Średni wynik			
	Szkoła	Gmina	Powiat	Województwo
2011/2012	24,30	21,10	21,80	22,60
2012/2013	29,83	22,71	23,21	23,55

4) w Szkole Podstawowej w Soblówce

Kryterium	Średni wynik			
	Szkoła	Gmina	Powiat	Województwo
2011/2012	23,40	21,10	21,80	22,60
2012/2013	23,11	22,71	23,21	23,55

Źródło: dane własne.

Analiza powyższych danych wskazuje, że w roku szkolnym 2011/2012 uczniowie Szkoły Podstawowej w Złatnej oraz w Soblówce osiągnęli wynik sprawdzianu wyższy niż średnia w województwie śląskim a uczniowie Szkoły Podstawowej w Złatnej najwyższy w gminie.

W roku szkolnym 2012/2013 uczniowie Szkoły Podstawowej w Złatnej osiągnęli wynik najwyższy w Gminie Ujsół, wyższy niż średnia w województwie śląskim a także powiecie żywieckim. Pozostałe placówki osiągnęły wynik niższy od średniej w województwie śląskim i powiecie żywieckim.

Wszystkie szkoły przeprowadziły analizę wyników sprawdzianu za rok szkolny w celu doprowadzenia do uzyskania wyższych wyników w latach następnych.

Wykres nr 7. Wyniki egzaminu gimnazjalnego

Kryterium	przedmiot	Średni wynik w %					
		województwo		Powiat		szkoła	
Rok szkolny		2011/ 2012	2012/ 2013	2011/ 2012	2012/ 2013	2011/2012	2012/2013
Część humanist.	Język polski	65,99	62,36	65,36	62,55	65,00	70,28
	Historia i WOS	60,92	57,79	61,44	58,16	58,00	59,07
Część matemat. – przyr.	Matematyka	46,63	47,07	45,95	48,17	45,00	50,48
	Przyroda	49,91	58,52	49,33	59,12	48,00	62,67
Język obcy	Język angielski	64,09	64,10	59,77	60,88	56,00	57,67
Język obcy	Język niemiecki	-	59,12	-	56,50	-	61,57

Źródło: dane własne.

Analiza wyników w roku szkolnym 2012/2013 pokazuje, iż uczniowie Gimnazjum w Ujsolach w zarówno w części humanistycznej, przedmiot język polski oraz historia i WOS jak i w części matematyczno – przyrodniczej, przedmiot matematyka i przyroda osiągnęli wynik wyższy od średniej w województwie śląskim i powiecie żywieckim. Wyższy wynik osiągnęli również z języka niemieckiego, natomiast poniżej średniej wojewódzkiej i powiatowej gimnazjum znajduje się w przypadku języka angielskiego .

3.1.4. Sukcesy uczniów

Uczniowie uczący się do placówek oświatowych znajdujących się na terenie gminy Ujsół aktywnie uczestniczyli konkursach, olimpiadach zarówno na szczeblu gminnym, powiatowym oraz ogólnopolskim zdobywając często wysokie miejsca. Ważnym elementem w pracy dydaktyczno-wychowawczej naszych szkół był sport dzieci i młodzieży. Dzieci i młodzież szkół znajdujących się na terenie Gminy Ujsół oprócz 4 godzin tygodniowo wychowania fizycznego zagwarantowanych ramowymi planami nauczania, korzystali z dodatkowych zajęć sportowych i rekreacyjnych , w ramach których mogli przygotowywać się do zawodów sportowych

oraz z zajęć SKS.

Ponadto przy Szkole Podstawowej w Ujsołach działają również grupy taneczne w ramach których uczniowie mogą uczyć się tańca zarówno nowoczesnego („Tęczowe Kropelki”) jak i regionalnego („Młode Juhasy”).

Przy Szkole Podstawowej w Glince działa zaś grupa „Jedlicka”, która bierze czynny udział w różnego rodzaju imprezach folklorystycznych.

Stan realizacji zadań oświatowych gminy na rzecz uczniów i szkół

Gmina Ujsoły realizowała szereg zadań wynikających z ustawowych obowiązków gminy na rzecz uczniów i szkół. Najważniejszym zrealizowanym zadaniem było zabezpieczenie na odpowiednim poziomie szkołom prowadzonym przez Gminę Ujsoły środków finansowych na prowadzenie działalności, w tym na wynagrodzenia pracowników oraz bieżące utrzymanie placówki.

3.1.5. Dowóz uczniów

Realizując obowiązki określone w art. 17 ustawy o systemie oświaty dowożono do szkół specjalnych znajdujących się w miejscowości Milówka, Sól-Kiczora, Żywiec, Żywiec – Sporysz, Łodygowice oraz Bielsko Biała uczniów niepełnosprawnych zamieszkałych na terenie gminy Ujsoły.

Ponadto Gmina Ujsoły dowoziła również uczniów do Gimnazjum w Ujsołach z miejscowości Glinka, Sobkówka, Złatna oraz Młodej Hory.

Wykres nr 8. Ilość dowożonych dzieci oraz koszty.

Wyszczególnienie		Ilość uczniów		Przybliżony koszt dowozu za rok szkolny	
		2011/2012	2012/2013	2011/2012	2012/2013
1.	Milówka , Sól Kiczora	5	5	33 830 zł.	33 838 zł.
2.	Bielsko Biała/Żywiec Sporysz	5	5	49 930 zł.	40 280 zł.
3.	Młoda Hora	4	4	13 820 zł.	13 211 zł.
4.	Dowóz Gimbussem do Gimnazjum	79	70	92 000zł.	102 620 zł.
5.	Żywiec - dowóz realizowany przez Fundację Pomocy Dzieciom	1	1	5.000 zł.	5 000 zł.
Razem		4	88	189 630 zł.	194 949 zł.

Źródło: dane własne.

3.1.6. Stypendia socjalne, wyprawka szkolna.

Zgodnie z dyspozycją art.90b i art.90m ustawy o systemie oświaty uczniowie korzystali z pomocy materialnej o charakterze socjalnym w formie stypendiów szkolnych i zasiłków szkolnych. Z tej formy wsparcia korzystali uczniowie szkół podstawowych, gimnazjów ale także szkół ponadgimnazjalnych którzy zamieszkują na terenie Gminy Ujsoły. Kryterium dochodowe uprawniające do uzyskania pomocy określone było w kwocie 351 zł. (w roku szkolnym 2011/2012) oraz 456 zł. (w roku szkolnym 2012/2013) na jednego członka rodziny.

Kolejnym zadaniem w zakresie udzielania pomocy materialnej uczniom było wsparcie w

zakresie zakupu podręczników w ramach Rządowego programu "Wyprawka szkolna"

Wykres nr 9. Ilość wypłaconych wyprawek szkolnych.

WYPRAWKA SZKOLNA	
2011/2012	2012/2013
82	81
17 015 zł.	15 555 zł.

Źródło: dane własne.

Stypendia szkolne, zasilki szkolne

Wykres nr 10. Ilość wypłaconych stypendiów oraz zasiłków szkolnych.

Lp.	Wyszczególnienie	Stypendium szkolne		Zasiłek szkolny	
		2011/2012	2012/2013	2011/2012	2012/2013
1.	Liczba wniosków	141	143	8	4
2.	Liczba wniosków pozytywnie załatwionych – ogółem	141	143	8	4
	w tym odnoszących się do uczniów:				
	szkół podstawowych	65	72	4	4
	gimnazjów	36	40	4	0
	szkół ponadgimnazjalnych	40	31	0	0
	Nakłady finansowe (w zł)	61.999 zł.	72.096 zł.	3200 zł.	1.448 zł

Źródło: dane własne..

3.1.7. Analiza SWOT

Analiza SWOT jest narzędziem służącym do analizy i oceny czynników strategicznych oświaty w Gminie Ujsoły.

Przedmiotem analizy jest baza oświatowa, organizacja, zarządzanie, kadra, wyniki kształcenia uczniów oraz określenie aktualnego stanu perspektyw w zakresie edukacji.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - wysokie kwalifikacje kadry pedagogicznej, - jednozmianowość nauczania, - zapewnienie dożywiania i innych form pomocy uczniom w trudnej sytuacji 	<ul style="list-style-type: none"> - niewystarczająca subwencja oświatowa w stosunku do potrzeb, - wysokie koszty utrzymania szkół, - brak świetlic szkolnych w niektórych placówkach,

materialnej, - bezpieczeństwo w szkołach poprzez zapewnienie monitoringu (dwie największe placówki), - zadbane i estetyczne placówki, - odpowiednie zaplecze kulturalne i sportowe umożliwiające uczniom aktywne spędzanie wolnego czasu,	- brak sal gimnastycznych w niektórych szkołach, - niewystarczające wyposażenie szkół w nowoczesne sprzęty i pomoce dydaktyczne - brak środków na organizację zajęć pozalekcyjnych
--	--

SZANSE	ZAGROŻENIA
- możliwość pozyskiwania środków pozabudżetowych z funduszy krajowych i unijnych, - rozbudowa infrastruktury sportowej w gminie, - mało liczne klasy, - wprowadzenie dotacji przedszkolnej,	- niedostateczne dofinansowanie oświaty przez budżet państwa, - spadek liczby uczniów spowodowany niżem demograficznym, - niestabilna polityka edukacyjna w państwie (reformy oświatowe), - zwiększająca się liczba rodzin o najniższym statusie materialnym,

CEL GŁÓWNY:

Główny celem rozwoju oświaty w gminie jest tworzenie warunków do wszechstronnego rozwoju uczniów poprzez podnoszenie jakości kształcenia i wychowania oraz unowocześnienie bazy oświatowej.

CELE STRATEGICZNE:

1. Podnoszenie jakości pracy placówek oświatowych:
2. Dbanie o wszechstronny rozwój dziecka z uwzględnieniem ich indywidualnych potrzeb.
3. Wzbogacenia bazy oświatowej koniecznej do realizacji zadań wynikających z potrzeby kształcenia, wychowania i opieki.
4. Pozyskiwanie zewnętrznych źródeł finansowania oświaty.

L p	Zadania do realizacji	Okres	Źródła finansowania
1	Podnoszenie jakości pracy placówek oświatowych: - stwarzanie uczniom warunków umożliwiających osiąganie jak najlepszych wyników w nauce, - organizacja zajęć pozalekcyjnych, - doskonalenie kadry pedagogicznej, - angażowanie rodziców do planowania i organizowania pracy szkoły.	na bieżąco	- budżet szkoły - budżet gminy - środki zewnętrzne
Oczekiwane efekty: Uczniowie osiągają wysokie na miarę swoich możliwości wyniki w sprawdzianach i egzaminach zewnętrznych, a także w konkursach i turniejach, potrafią wykorzystywać technologie informacyjne i komunikacyjne. Bogata i różnorodna oferta zajęć pozalekcyjnych umożliwia uczniom rozwijanie zainteresowań i			

<i>zdolności. Kadra pedagogiczna posiada szerokie kompetencje w zakresie dydaktyki i wychowania. Rodzice biorą aktywny udział w procesie edukacyjnym swoich dzieci.</i>			
2	Dbanie o wszechstronny rozwój dziecka z uwzględnieniem ich indywidualnych potrzeb: - otoczenie opieką dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych, - upowszechnianie edukacji przedszkolnej, - udzielanie wsparcia uczniom, których rodziny znajdują się w trudnej sytuacji materialnej.	na bieżąco	- budżet szkoły - budżet gminy - środki zewnętrzne
Oczekiwane efekty: <i>Właściwa diagnoza potrzeb uczniów umożliwia indywidualne wsparcie w zakresie dydaktyki, wychowania i opieki. Najmłodsze dzieci znajdują miejsce w przedszkolu.</i>			
3	Wzbogacenia bazy oświatowej koniecznej do realizacji zadań wynikających z potrzeby kształcenia, wychowania i opieki.	na bieżąco	- budżet szkoły - budżet gminy - środki zewnętrzne
4	Pozyskiwanie zewnętrznych źródeł finansowania oświaty.	na bieżąco	- budżet szkoły - budżet gminy - środki zewnętrzne

3.2. Gminna Biblioteka Publiczna w Ujsolach

Gmina Ujsoly położona jest w południowej części województwa śląskiego, w Beskidzie Żywieckim, tuż przy granicy ze Słowacją. Podzielona jest na cztery sołectwa: Ujsoly, Glinka, Złatna, Soblówka zamieszkiwane przez prawie 5 tysięcy osób. Siedziba gminy to Ujsoly. Towarzystwo Szkoły Ludowej założyło bibliotekę w 1927 r. i zaopatrzyło ją w 329 dzieł, które rozszerzono o kolejne 106. Czytelników stałych było 143, a wypożyczenia w ciągu roku obejmowały 2528 książek. Dziś, Gminna Biblioteka Publiczna posiada 9500 książek, których w ciągu roku wypożycza się ponad 13 000 egzemplarzy powyżej 450 czytelnikom. W 2007 r. zostały zlikwidowane filie biblioteki w podległych sołectwach, które mieściły się w Szkołach Podstawowych. Nasi pracownicy to 4 osoby w przeliczeniu na 3,50 etatu. Jest to kadra dobrze wykształcona (3 osoby z wykształceniem wyższym, 1 średnim). Nasze zbiory to głównie beletrystyka oraz zbiory z dziedziny popularnonaukowej. Prócz działalności podstawowej oferujemy również usługi kserograficzne oraz dobrze wyposażone zaplecze sprzętu komputerowego. Organizowane przez nas zajęcia dla dzieci, warsztaty komputerowe dla Seniorów oraz wystawy cieszą się dużą popularnością.

Wykres nr 1. Dane statystyczne za lata 2012-2013.

	2010	2011	2012	2013
Księgozbiór (przybyło z zakupu – dotacja + środki pozyskane)	195 vol.	394	398 vol.	266 vol.
Dary książkowe	102 vol.	236vol.	93 vol.	92 vol.

Czytelnicy (liczba)	419	449	454	410
Wypożyczenia	12 893	13 368	15 494	11 176 vol.
Środki pozyskane przez instytucję	26 576 zł	17 381 zł	14 604 zł.	Brak danych

Źródło: dane własne.

Wykres nr 2. Realizacja zadań za lata 2010-2013.

2010	2011	2012	2013
Wystawa grafik Jacka Fedorowicz z Instytutu Pamięci Narodowej	Warsztaty Wakacyjne	Wystawa z IPN „Uciekinierzy z PRL-u”	Lekcje biblioteczne dla dzieci i młodzieży
Warsztaty komputerowe	Lekcje biblioteczne	Warsztaty wakacyjne dla dzieci i młodzieży	Dotacja na Projekt aktywna biblioteka
Warsztaty wakacyjne zorganizowane ze Świetlicą Środowiskową „Wakacje z Organistówką”	Wystawa IPN „Action Saybusch. Wysiedlenia mieszkańców...”	Wystawa IPN „586 dni stanu wojennego”	Warsztaty komputerowe dla seniorów (projekt)
<Lekcje biblioteczne dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjum oraz przedszkolaków	Konkurs – Moja wymarzona zakładka do książki	Lekcje biblioteczne szkoła podstawowa, gimnazjum, przedszkole	Warsztaty komputerowe dla dzieci i młodzieży (projekt)
Świetlica Środowiskowa + Biblioteka „Razem Bezpieczniej”	Warsztaty zimowe dla dzieci i młodzieży	Warsztaty: Maski Karnawałowe	Spotkanie autorskie Iwona Zdziech – Kuchnia Nowej Zelandii”
Wystawa o życiu i twórczości Karola Szymanowskiego	Wystawa grafik Andrzeja Krauze „Gdy rozum spi...”	Wystawa w Żywieckim TZZ „Maszkarony” – wystawy masek wykonane przez dzieci	Utworzenie strony internetowej (projekt)
X	Wygranie w konkursie na Program Rozwoju Bibliotek (pozyskanie sprzętów komputerowych, programów Microsoft, itp.)	Warsztaty ze Szkołą Podstawową „Marzycielska Poczta”	Warsztaty Wielkanocne dla dzieci i młodzieży Projekt Komeński: Małe skrzaty
X	Szkolenia dla bibliotekarzy w ramach PRB	Wystawa: Zakazane książki	Warsztaty cykliczne dla uczniów klasy II „Od Słowian...” (projekt)

X	X	Wygrana w konkursie na Utworzenie Pracowni Orange	Wyjazd z dziećmi do muzeum (projekt)
X	X	Turniej Piłkarzyków Stołowych	Tydzień bibliotek – robimy zakładki do książek
X	X	Szkolenie pracowników w ramach Biblioteka+	Warsztaty na Dzień Matki (robimy kwiatki)
			Twórcze wakacje
			Wystawa z BS „Na tropach Tomka”
X	X	Szkolenie Pracowników w ramach PRB	Wizyta w przedszkolu „Franklin nasz przyjaciel z bajki”
			Projekt z Fundacji Orange do realizacji IX -XII
X	X	Szkolenia w Ramach Pracowni Orange	Spotkania autorskie : Barbara Rybałtowska, Hanna Kowalewska; Marta Fox (projekt)
X	X	X	Warsztaty decoupage (projekt)
			Warsztaty wyrobu świec zapachowych (projekt)
			Wyjazd do Teatru do Krakowa (projekt)
			Warsztaty tworzenia bombek w 3D

Źródło: dane własne.

3.2.1. Analiza SWOT

Mocne strony biblioteki	Słabe strony biblioteki
<ul style="list-style-type: none"> - duże pomieszczenia - wyposażenie technologiczne biblioteki - własna strona internetowa - nowy katalog biblioteczny SOWA - duży zakup nowości wydawniczych - usługi poza biblioteczne - dodatkowa działalność - lokalizacja - godziny otwarcia - architektoniczne dostosowanie dla osób niepełnosprawnych - wykształcenie kadry - nieodpłatny dostęp do komputerów i Internetu - poprawna współpraca z instytucjami w gminie 	<ul style="list-style-type: none"> - brak szkoleń fachowych (prawo) - niedostateczna gratyfikacja - mały przepływ informacji - brak środków na samodzielne finansowanie jakichkolwiek zmian - brak środków na stworzenie nowych grup edukacyjnych, - brak filii - bariery dla osób niepełnosprawnych (brak oferty wydawniczej w bibliotece dla grona tych osób) - brak informatyka - brak konserwatora

- przyjazna aranżacja zewnętrzna (przed budynkiem biblioteki kompleks szkół i przedszkole, parkowy kompleks rekreacyjny,)	
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - szkolenia unijne - współpraca między bibliotekami - dobry wizerunek w środowisku - współpraca z innymi instytucjami z poza terenu Gminy - udostępnianie pomieszczeń biblioteki na potrzeby lokalnej i nie tylko społeczności - organizacja warsztatów - pozyskiwanie większych zewnętrznych środków finansowych na działania z zakresu edukacji i informacji - pozyskanie użytkowników, spośród osób, które do tej pory z biblioteki nie korzystają, poprzez stworzenie oferty edukacyjnej i kulturalnej biblioteki odpowiadającej na zdiagnozowane potrzeby mieszkańców - doskonalenie zawodowe pracowników <ul style="list-style-type: none"> - wdrożenie nowoczesnego programu bibliotecznego SOWA - programy biblioteczne (m.in. Program Rozwoju Bibliotek) 	<ul style="list-style-type: none"> - nie wystarczające dotacje organizatora - programy MKiDN - zmiany prawne - rozłam społeczności lokalnej - zachwiana sytuacja biblioteki poprzez wybory wójtów co 4 lata - brak filii - potrzeby bibliotek realizowane na końcu Biblioteki - brak środków finansowych na podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników - niewykorzystanie szansy rozwoju biblioteki, na stanie się nowoczesnym centrum wiedzy i informacji, dostosowującym swoją ofertę do potrzeb mieszkańców. - emigracja zarobkowa - uwolnienie zawodów - rosnące wymagania ze strony użytkowników - popularność Internetu - słabe zarobki - niż demograficzny - konkurencyjność

3.2.2. Potencjał biblioteki

Potencjałem biblioteki jest dogodna lokalizacja, duże i przestrzenne powierzchnie dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych, a także dobra wyposażenie technologiczne. Powstanie w czerwcu 2012 r. Pracowni Orange w bibliotece pozwoliło poszerzyć ofertę zarówno dla dzieci jak i dorosłych. Dodatkowa działalność biblioteki pozwala również pozyskać środki, które następnie przeznaczone są na działalność kulturalną jednostki. Różnorodne wykształcenie naszej kadry i różniące się zainteresowania również działają na naszą korzyść, gdyż każdy z nas jest kreatywny i otwarty na nowości. Posiadamy również bardzo dobry księgozbiór dostosowany do różnych grup czytelników. Programy w których bierzemy udział aby pozyskać środki na działalność kulturalną pozwalają nam zaspokoić potrzeby naszych mieszkańców oraz rozpoznawać, rozwijać i zaspokajać potrzeby czytelnicze i informacyjne społeczeństwa lokalnego. Upowszechnianie kultury i czytelnictwa, a także świadczenie usług informacyjnych, to nasze główne działanie. Mamy obowiązek również zajmować się ochroną i zachowaniem zbiorów dla pożytku przyszłych pokoleń.

3.2.3. Charakterystyka społeczności lokalnej i jej potrzeb / problemów - wnioski z przeprowadzonych badań

Gmina Ujsoły to gmina wiejska na którą składają się cztery sołectwa: Ujsoły, Złatna, Glinka i Sobłówka. Łączna ilość ludności zamieszkującej te tereny to ponad 4600 mieszkańców. Największą populację stanowią ludzie w granicach wieku 46-59 lat. W roku 2012 przeprowadzono w bibliotece ankietę wśród osób nas odwiedzających. Dużo mieszkańców naszej gminy to osoby bezrobotne, które podlegały naszym badaniom ankietowym. Drugą grupą poddaną badaniom były matki z małymi dziećmi, a trzecią uczniowie gimnazjum. Jeśli chodzi o osoby bezrobotne to ich

zainteresowania jeśli chodzi o działalność biblioteczną koncentrowały się głównie na chęci uczestnictwa w warsztatach związanych z autoprezentacją, aspektami prawnymi, pisanie CV oraz listu motywacyjnego (65%). Mały odsetek respondentów wyraził zainteresowanie uczestnictwem w przedsięwzięciach kulturalnych, takich jak wystawy, spotkania autorskie (20%) itp. Wniosek: należy zaplanować działania, które wykreują wśród tej grupy potrzebę aktywnego uczestnictwa w kulturze i korzystania z oferty biblioteki podnoszącej kompetencje kulturowe. Matki z małymi dziećmi to grupa, która w badaniu ankietowym była bardziej otwarta na warsztaty rękodzieła, spotkania, na które mogą przyjść ze swoimi pociechami. Grupa ta w większości wyraziła również chęć uczestnictwa w spotkaniach autorskich czy też stricte przeznaczonych dla pań spotkaniach z kosmetyczką, fryzjerką itp. Wniosek: warto organizować równolegle działania dla matek i dzieci, a także przedsięwzięcia umożliwiające matkom samorozwój i odbudowanie poczucia własnej wartości. Trzecia grupa czyli uczniowie gimnazjum to 67 przebadanych ankietowo osób, które głównie skupiały się na: warsztatach plastycznych i fotograficznych. Jeśli chodzi o podział na grupy chłopcy i dziewczęta to grupa dziewcząt zainteresowana była również warsztatami z wyrobu biżuterii oraz pracą wolontariacką. Męska część respondentów wyraziła chęć uczestnictwa w warsztatach fotograficznych oraz grach strategicznych bądź na PS3. Wniosek: grupa bardzo otwarta na propozycje różnorodnych propozycji działań warsztatowych, warto też zainwestować w ich chęć angażowania się w działania na rzecz lokalnej społeczności (wolontariat). Mamy nadzieję w naszym planie uwzględnić w miarę możliwości potrzeby każdej z przebadanych grup społecznych.

3.2.4. Misja i wizja biblioteki

Misja

Gminna Biblioteka Publiczna w Ujsołach Biblioteka działa na rzecz rozwoju społeczności lokalnej, upowszechniając dziedzictwo kulturowe buduje lokalną tożsamość, zaspokajając i kreując potrzeby edukacyjne, informacyjne i kulturalne ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb czytelnich, wyrównuje szanse edukacyjne, stwarza przestrzeń do kreatywności oraz rozwoju pasji i zainteresowań.

Wizja

Chcemy stać się nowoczesnym ośrodkiem wiedzy i kultury, wspierać rozwój lokalnej społeczności poprzez pielęgnowanie lokalnego dziedzictwa kulturowego i atrakcyjną ofertę działań wyrównujących szanse edukacyjne i umożliwiających rozwój pasji i zainteresowań dla wszystkich grup społecznych i wiekowych.

Ewaluacja

Po zakończeniu każdego roku realizacji planu zostaną podsumowane dotychczas przeprowadzone działania oraz określone mocne i słabe strony, a także szanse i zagrożenia, z którymi zetknięto się podczas ich realizacji. Zostanie też dokonana ocena stopnia osiągnięcia zaplanowanych rezultatów.

Stopień realizacji będzie przedstawiany mieszkańcom w gablocie informacyjnej znajdującej się przed biblioteką oraz Urzędem Gminy, na stronie internetowej biblioteki, w półrocznie ukazującej się gazetce lokalnej.

3.3. Działalność Gminnego Ośrodka Kultury w Ujsolach

Gminny Ośrodek Kultury w Ujsolach obejmuje: Amfiteatr w Ujsolach, Izbę Regionalną w Glince, Dom Społeczności Lokalnej w Złatnej oraz Wiejski Dom Kultury w Soblówce. We wszystkich wymienionych placówkach realizowane są imprezy, projekty oraz programy wspierane przez fundusze europejskie. Przygraniczne usytuowanie Gminy Ujsolę sprzyja realizowaniu projektów z partnerskimi gminami słowackimi.

3.3.1. Świetlice środowiskowe

Wymienione powyżej placówki skupiają się przede wszystkim na działalności świetlicowej, w której to dzieci i młodzież naszej gminy spotykają się na zajęciach plastycznych, tanecznych, a także innych działaniach zmierzających do rozwoju zdolności artystycznych uczestników. Ponadto świetlice spełniają funkcje edukacyjną jak np. obsługa komputera, prace domowe z wykorzystaniem Internetu, a także rekreacyjno-sportową: turnieje, konkursy, gry planszowe. Realizacja tych programów zmierza do wyrównania szans dzieci mieszkających na terenie Gminy Ujsolę w dostępie do kultury i możliwości realizacji swoich marzeń poprzez rozwijanie talentów. Imprezy zmierzające do osiągnięcia tego celu to:

- Gminny Koncert Kolęd i Pastorałek,
- Warsztaty Wielkanocne,
- Konkurs Palm Wielkanocnych,
- Majówka Ujsolska,
- Gminny Dzień Dziecka,
- Rozgrywki sportowe na boisku w Złatnej oraz Kompleksie Sportowym „Orlik” w Ujsolach,
- Gminne Mikołajki,
- Warsztaty Bożonarodzeniowe.

3.3.2. Dziedzictwo kulturowe

Gminny Ośrodek Kultury w Ujsolach bardzo mocno skupia się na promocji naszego rodzimego folkloru, w którym dość mocną pozycję zachowują tradycje pasterskie ściśle związane z historią naszego regionu. Bogate ujsolskie tradycje kulturowe podtrzymywane są poprzez imprezy folklorystyczne takie jak:

- Zwyczaj Bacowski,
- Posiady Wołoskie,
- Redyk Karpacki,
- Festyn Glincański,
- udział Kół Gospodyń Wiejskich Gminy Ujsolę w imprezach powiatowych takich jak: „Boże

Narodzenie po Beskidzku”, „Dni Powiatu Żywieckiego” w ramach którego odbywa się konkurs „Jodła Góralskiego”

Główną imprezą podkreślającą tradycje i historię naszej kultury są odbywające się już od 35 lat **Wawrzyńcowe Hudy** w ramach Tygodnia Kultury Beskidzkiej. Wydarzenie to daje możliwość poznania folkloru nie tylko krajowego ale i światowego. Jest to prawdziwa uczta egzotyki zarówno dla ucha jak i oka. Impreza ta gromadzi ogromne rzesze obecnych mieszkańców, turystów, a także miłośników folkloru oraz wszystkich tych którzy są bardzo mocno związani sercem z Ujsołami.

Ponadto promocja obejmuje działalność twórców ludowych na których składają się w dużej mierze członkinie Kół Gospodyń Wiejskich wykonujące dzieła bibułkarskie, hafciarskie, tkackie, przędzalnicze a także oryginalne ozdoby świąteczne zarówno Bożonarodzeniowe jak i Wielkanocne, przekazując te umiejętności z pokolenia na pokolenie.

3.3.3. Koncerty

W Gminie Ujsoły odbywają się również koncerty gwiazd polskiej estrady, które co roku w lipcu pod hasłem „**Koncertowe Lato**” uświetniają kalendarz imprez. Ponadto przy współpracy z parafią, co roku organizowany jest **Rodzinny Piknik Parafialny** w czasie którego również mają miejsce występy zespołów oraz solistów muzyki sakralnej i nie tylko.

3.3.4. Imprezy sportowe

Imprezy o charakterze sportowym w Gminie Ujsoły to:

- SkuterCross – Międzynarodowe Amatorskie Zawody Skuterów Śnieżnych oraz quadów Ujsoły- Złatna,

- Turniej Tenisa Stołowego Złatna,
- Turniej Piłki Plażowej w Glince i w Ujsołach,
- Turniej Piłki Kamieńcowej o Puchar Wójta Gminy Ujsoły,
- Turniej Piłki Siatkowej o Puchar Wójta Gminy Ujsoły,
- Gminne Zawody Szkół Podstawowych w Piłce Nożnej oraz Biegi Sztafetowe.

Obiekty sportowe Gminy Ujsoły na których realizowane są powyższe działania:

- Kompleks Rekreacyjno Sportowy „Orlik” w Ujsołach,
- Boisko do piłki nożnej w Złatnej,
- Boisko do piłki plażowej w Glince,
- Geopark Glinka

Dużym powodzeniem cieszy się zewnętrzna siłownia oraz bieżnia i plac zabaw

funkcjonujące na obszarze Kompleksu „Orlik” w Ujsolach, atrakcje te przyciągają miłośników ruchu na świeżym powietrzu niezależnie od płci i wieku.

3.3.5. Turystyka

W Gminie Ujsolę realizowany jest obecnie projekt Śląskiego Systemu Informacji Turystycznej w ramach, którego został wyposażony Punkt Informacji Turystycznej mieszczący się w Amfiteatrze w Ujsolach. W ramach tego projektu pracownicy Gminnego Ośrodka Kultury zostali przeszkoleni w zakresie profesjonalnej obsługi ruchu turystycznego na terenie naszej gminy.

Gmina Ujsolę leży w bardzo malowniczym terenie, największym bogactwem tej ziemi są lasy zajmujące ponad 70% powierzchni całej gminy. W celu ochrony tego cennego przyrodniczo terenu włączono cały obszar gminy w obręb Żywieckiego Parku Krajobrazowego i utworzono 3 rezerваты przyrody: Oszast, Muńcuł, Dziobaki chroniące pozostałości prastarej puszczy karpackiej. Są to doskonałe warunki do uprawiania górskiej turystyki w prawie wszystkich jej odmianach. Na terenie gminy wyznaczone są szlaki turystyczne piesze, rowerowe, konne, Nordic Walking, Ski tourowe a także miejsca biwakowe. Amatorzy sportów crossowych nie są jednak w pełni zadowoleni, gdyż infrastruktura sprzyjająca tym sportom nie jest jeszcze odpowiednio rozwinięta. Bardzo ważnym aspektem jest zaplecze noclegowe i gastronomiczne naszej gminy, które w swym standardzie nadal jeszcze nie jest wystarczające dla obecnego ruchu turystycznego. Coraz bardziej docenianą formą spędzania czasu jest korzystanie z ofert gospodarstw agroturystycznych, których na terenie Ujsól jest jeszcze ciągle za mało.

Wykres nr 1. Statystyki imprez kulturalnych za rok 2011 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE:	ILOŚĆ IMPREZ:	ILOŚĆ UCZESTNIKÓW:
Seanse filmowe	17	10600
Występy zespołów amatorskich	6	4800
Występy artystów i zespołów zawodowych	3	2700
Dyskoteki	1	600
Imprezy turystyczne	5	2400

i sportowo-rekreacyjne		
Konkursy	2	100

Zespoły folklorystyczne (ludowe, pieśni i tańca, kapele) funkcjonujące na terenie gminy Ujszy :	3 zespoły	120 osób
--	------------------	-----------------

Koła i Kluby Gminy Ujszy	Ilość	Członkowie
informatyczne	1	10
plastyczne	1	15
fotograficzne i filmowe	1	10
turystyczne i sportowe	1	15
Koło Gospodyń Wiejskich	4	60

Źródło: dane własne.

Wykres nr 2. Statystyki imprez kulturalnych za rok 2012 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE:	ILOŚĆ IMPREZ:	ILOŚĆ UCZESTNIKÓW:
Wystawy	1	180
Występy zespołów amatorskich	26	9500
Występy artystów i zespołów zawodowych	4	5500
Dyskoteki	3	1800
Prelekcje, spotkania i wykłady	21	250
Imprezy turystyczne i sportowo-rekreacyjne	8	3900
Konkursy	3	150
Pokazy teatralne	1	350

Zespoły folklorystyczne (ludowe, pieśni i tańca, kapele) funkcjonujące na terenie gminy Ujsoly :	3 zespoły	120 osób
Zespoły teatralne:	1	20
Zespoły muzyczno- instrumentalne	2	10
RAZEM	6	150

Koła i Kluby Gminy Ujsoly	Ilość	Członkowie
informatyczne	1	10
plastyczne	1	15
fotograficzne i filmowe	1	10
turystyczne i sportowe	1	15
Koło Gospodyń Wiejskich	4	60

Źródło: dane własne.

3.3.6. Analiza SWOT

Szanse :

- zasoby naturalne,
- infrastruktura w postaci obiektów kulturalnych oraz rekreacyjno-sportowych,
- przygraniczne usytuowanie gminy,
- zapotrzebowanie i chłonność rynku na produkty regionalne,
- współpraca jednostek organizacyjnych.

Zagrożenia :

- zanieczyszczenie środowiska,
- niż demograficzny,
- przestępczość transgraniczna,
- problemy alkoholowe i narkotykowe,
- starzejące się społeczeństwo,
- emigracja,
- problemy komunikacyjne.

Mocne strony:

- atrakcyjne położenie geograficzne,
- walory naturalne,
- mikroklimat zdrowotny,
- zasoby natury,
- teren przygraniczny,
- obiekty kulturalne, sportowo- rekreacyjne.

Słabe strony:

- oddalenie od centrów kulturalnych,
- stopniowe wyludnianie się terenu,

- bezrobocie,
- bariery komunikacyjne,
- brak wystarczającego zaplecza gastronomicznego i noclegowego,
- zacofanie technologiczne.

Reasumując powyższe rozważania można stwierdzić iż Gmina Ujszoły posiada wiele jeszcze niewykorzystanych możliwości w zakresie turystyki i sportu, zwłaszcza zimowych. Istnieje jeszcze wiele płaszczyzn, które wymagają dofinansowania w celu ich rozwoju. Gmina posiada również duży potencjał kulturowy, który jeszcze nie jest w pełni wypromowany i doceniony, zwłaszcza rodzime zespoły folklorystyczne na które powinno skupić się większą uwagę gdyż jest to propozycja rozwijania talentów młodzieży która jest przyszłością i może ocalić nasze tradycje od zapomnienia.

Również gospodarstwa agroturystyczne wymagają poprawy jakości świadczonych przez nie usług. Ciągłe istnieje jeszcze zapotrzebowanie na nowoczesną infrastrukturę i technologię przy jednoczesnym zachowaniu tradycji i pielęgnowaniu naszej kulturowej przeszłości. Bardzo ważnym jest również zdrowie społeczeństwa, które jest ściśle związane z produkcją żywności ekologicznej. Należałoby rozwinąć przy tym bazę gastronomiczną zmierzającą w kierunku promocji tego rodzaju potraw i naturalnego ich pozyskiwania. Wszystkie te zapotrzebowania mogą stać się szansą na stworzenie nowych miejsc pracy przy jednoczesnym wykorzystaniu zasobów i podnoszeniu atrakcyjności tego terenu.

3.4. Pomoc społeczna

Na terenie Gminy Ujszoły funkcjonuje jeden Ośrodek Pomocy Społecznej . Zatrudnionych w nim jest 4 pracowników (kierownik, referent ds. świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego, oraz dwóch pracowników socjalnych). Pomoc społeczna jest instytucja polityki społecznej państwa i funkcjonuje na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r., Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.). Pomoc społeczna ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Pomoc społeczna polega w szczególności na:

- przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawą świadczeń,
- pracy socjalnej,
- prowadzenie i rozwój niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- realizowanie zadań wynikających z rozeznania potrzeb społecznych,
- rozwijanie nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Główne cele pomocy społecznej:

- wsparcie osób i rodzin w przezwyciężeniu trudnej sytuacji życiowej, doprowadzenie - w miarę możliwości - do ich życiowego usamodzielniania i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka,
- zapewnienie dochodu na poziomie interwencji socjalnej – dla osób nie posiadających dochodu lub o niskich dochodach, w wieku poprodukcyjnym i osobom niepełnosprawnym,
- zapewnienie dochodu do wysokości poziomu interwencji socjalnej osobom i rodzinom o niskich dochodach, które wymagają okresowego wsparcia,
- zapewnienie profesjonalnej pomocy rodzinom dotkniętym skutkami patologii społecznej, w tym

przemocą w rodzinie,

- integracja ze środowiskiem osób wykluczonych społecznie,
- stworzenie sieci usług socjalnych adekwatnych do potrzeb w tym zakresie.

Głównymi zadaniami pomocy społecznej są w szczególności:

- opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
- sporządzanie bilansu potrzeb gminy w zakresie pomocy społecznej;
- udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;
- przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;
- opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
- praca socjalna;
- organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkaniach chronionych;
- tworzenie gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną;
- dożywianie dzieci;
- sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
- kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
- pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu informatycznego;
- utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;
- opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Świadczeń z pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

1. ubóstwa;
2. sieroctwa;
3. bezdomności;
4. bezrobocia;
5. niepełnosprawności;
6. długotrwałej lub ciężkiej choroby;
7. przemocy w rodzinie;
8. potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
9. bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego,

zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;

10. braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo - wychowawcze;

11. trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy;

12. trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;

13. alkoholizmu lub narkomanii;

14. zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej;

15. klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Pomoc społeczna przewiduje następujące świadczenia pieniężne i niepieniężne

Zasiłek stały:

Jest świadczeniem obligacyjnym (obowiązkowym) przysługuje na podstawie art. 37 ustawy o pomocy społecznej osobom całkowicie niezdolnym do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, spełniającym kryterium dochodowe i stanowi uzupełnienie kryterium tych osób do kryterium dochodowego.

Zasiłek okresowy:

Świadczenie przysługuje na podstawie art. 38 ustawy o pomocy społecznej. Przyznany może być osobom i rodzinom, których posiadane zasoby pieniężne nie wystarczają na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych w szczególności ze względu na:

- długotrwała choroba,
- niepełnosprawność,
- bezrobocie,
- możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

Wysokość zasiłku okresowego ustalana jest w podobny sposób jak zasiłku stałego, tzn. od wysokości odpowiedniego kryterium dochodowego odejmuje się dochód osoby lub rodziny.

Zasiłek celowy:

Jest to świadczenie fakultatywne przyznawane na podstawie art. 39 ustawy o pomocy społecznej. Wypłacany jest w celu zaspokojenia niezbędnej (konkretnej) potrzeby bytowej. Zasiłek może być przeznaczony na może pokryć:

- koszty zakupu żywności, leków, leczenia,
- kupno opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego,
- drobne remonty i naprawy w mieszkaniu,
- koszty pogrzebu.

Specjalny zasiłek celowy:

Jest świadczeniem przyznawanym na podstawie art. 41 ustawy o pomocy społecznej i może być przyznawany w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie lub rodzinie o dochodach przekraczających kryterium ustawowe – w wysokości nie przekraczającej odpowiednio kryterium osoby samotnie gospodarującej lub rodziny.

Zasiłek i pożyczka na ekonomiczne usamodzielnienie:

Świadczenie fakultatywne, przysługuje na mocy art. 43 ustawy o pomocy społecznej- może być

przyznawane:

- w formie pieniężnej- jednorazowego zasiłku celowego lub nieoprocentowanej pożyczki. Pożyczka może być umorzona w całości lub w części, jeśli przyczynia się do szybszego osiągnięcia celów pomocy społecznej

- w formie rzeczowej – polega na udostępnieniu maszyn i narzędzi pracy stwarzających możliwość zorganizowania własnego warsztatu pracy oraz urządzeń ułatwiających niepełnosprawnym pracę. Przedmioty te i urządzenia są udostępniane na podstawie umowy użyczenia.

Pomoc społeczna przewiduje m. in. następujące świadczenia niepieniężne: praca socjalna, bilet kredytowany, składki na ubezpieczenie zdrowotne, składki na ubezpieczenie społeczne, sprawienie pogrzebu, poradnictwo specjalistyczne, interwencja kryzysowa, schronienie, posiłek, pomoc rzeczowa na ekonomiczne usamodzielnienie, niezbędne ubranie, usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, w ośrodku wsparcia oraz w rodzinnych domach pomocy, specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania oraz w ośrodku wsparcia, mieszkania chronione, opieka i wychowanie w rodzinie zastępczej i placówce opiekuńczo – wychowawczej, pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym, pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, pomoc na zagospodarowanie- w formie rzeczowej dla osób usamodzielnionych, szkolenia, poradnictwo rodzinne i terapia rodzinna prowadzone przez ośrodki adopcyjno-opiekuńcze.

3.4.1. Diagnoza problemów pomocy społecznej

Codziennemu życiu mieszkańców Gminy Ujszoły towarzyszą liczne problemy, które swoim zasięgiem obejmują coraz większą grupę ludzi i coraz młodsze pokolenia. Zmuszają one część społeczności gminy do szukania różnych form pomocy, w tym również do korzystania z pomocy GOPS.

Niepokojący jest wzrost liczby osób i rodzin objętych pomocą społeczną na terenie Gminy Ujszoły obrazuje to wykres nr.1

Wykres nr 1. Liczba rodzin korzystająca z pomocy OPS

Rok	Liczba rodzin ogółem	Liczba osób w rodzinach
2011	232	448
2012	268	479

Źródło: dane własne.

W roku 2011 pomocą objęto 232 rodziny, tj.448 osoby w rodzinie, w 2012 r. 268 rodzin, tj. 479 osoby. Najczęstszymi przyczynami kwalifikującymi do pomocy GOPS bezrobocie, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, długotrwała choroba. Powodami udzielania pomocy bywają również trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego, alkoholizm, potrzeba ochrony macierzyństwa i przemocy. Pierwszoplanowym problemem wśród rodzin objętych pomocą jest kwestia ubóstwa. Dla potrzeb pomocy społecznej – nowelizacją ustawy z 1996r.- wprowadzono nowy sposób ustalania progu ubóstwa, ustanawiając tzw. kryterium dochodowe. Warunkuje ono prawo do części świadczeń- głównie pieniężnych. Pomoc dla rodzin dotkniętych tym problemem polega na działaniach doraźnych (świadczenia pieniężne np. zasiłek celowy) i długofalowych, zmierzających do usunięcia przyczyn ubóstwa. Do najważniejszych przyczyn ubóstwa należy bezrobocie. W celu likwidacji skutków tego zjawiska – podobnie jak w przypadku ubóstwa- pracownik socjalny wnioskuje o udzielenie pomocy materialnej. Najważniejszą jednak sprawą w

walce z bezrobociem jest likwidacja jego przyczyn. Prowadzona jest ona przez prace socjalną zmierzającą do mobilizacji klientów w poszukiwaniu zatrudnienia. Ponadto zobowiązuje się beneficjentów do zarejestrowania i systematycznego kontaktu z Powiatowym Urzędem Pracy w Żywcu.

Kolejnym powodem przyznawania pomocy przez tutejszy OPS jest bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego zwłaszcza w rodzinach wielodzietnych i niepełnych, oraz rodzinach w których występuje przemocą i innymi dysfunkcjami. Środowiska dotknięte tym problemem mogą korzystać z pomocy tutejszego ośrodka- przyznawanej na zasadach ogólnych- to jest w formie wsparcia finansowego na zaspokojenie podstawowych potrzeb, refundacji kosztów wyżywienia dzieci w szkole itd. W razie konieczności możliwy jest również kontakt z pedagogiem szkolnym, psychologiem, terapeutom i prawnikiem. W przypadku rodzin patologicznych tutejszy ośrodek współpracuje z szeregiem instytucji. Na wniosek pracownika socjalnego możliwe jest ustanowienie kuratora przez Sąd Rejonowy dla wymagającej tego rodziny. Za pośrednictwem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żywcu istnieje możliwość umieszczenia zaniedbanych dzieci w pogotowiu opiekuńczym. Szczegółowe dane dotyczące przyczyn udzielania pomocy rodzinom przedstawia tabela nr. 2

Wykres nr.2. Przyczyny udzielania pomocy.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Rok 2011	Rok 2012
Ubóstwo	10	17
Potrzeba ochrony macierzyństwa- w tym wielodzietności	14	13
Bezrobocie	53	60
Niepełnosprawność	28	34
Długotrwała lub ciężka choroba	21	23
Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych	39	44
W tym: rodziny niepełne	11	13
Rodziny wielodzietne	9	7
Przemoc w rodzinie	0	1
Trudności w przystosowaniu po opuszczeniu zakładu karnego	2	3
Zdarzenia losowe	2	2

Źródło: dane własne.

Formy oraz wielkość pomocy jakiej udziela Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ujsolach rodzinom przedstawia tabela nr. 3

Wykres nr 3. Udzielone świadczenia z pomocy społecznej.

Formy pomocy	2011				2012			
	Liczba osób którym przyznano świad.	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń ogółem w zł.	Liczba osób w rodzinie	Liczba os. Którym przyznano świad.	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń ogółem w zł	Liczba osób w rodzinie
Zasilki stałe- ogółem	18	198	71847	20	27	258	105677	38
W tym osoby samotnie gospodarujące	17	186	68527	17	22	225	95585	22
w rodzinie	1	12	3320	3	5	33	10092	16
Zasilki okresowe-	68	220	66395	194	59	264	93741	193

	2011				2012			
ogółem								
Przyznane z powodu bezrobocia	53	168	52605	144	44	178	62898	140
Długotrwałej choroby	9	34	9748	31	6	16	7034	21
niepełnosprawności	1	3	450	2	0	0	0	0
Innego niż wymieniony wyżej	5	13	3592	15	18	70	23809	75
Posilek dla dzieci	136	17772	49336	323	148	19131	56494	348
Zasiłki celowe	30	30	10968	84	44	44	22647	113
specjalne	12	18	3600	32	17	23	6550	55

Źródło: dane własne.

Typy rodzin objętych pomocą społeczną obrazuje tabela nr 4.

Wykres nr 4. Typy rodzin objętych pomocą.

	2011		2012	
Wyszczególnienie	Liczba rodzin ogółem	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin ogółem	Liczba osób w rodzinach
Rodziny ogółem	232	448	268	479
Osoby samotnie gosp.	31	31	46	46
Rodziny z dziećmi ogółem	140	143	157	142
Rodziny wielodzietne	35	181	30	179
Rodziny niepełne	11	29	16	43
Rodziny emerytów i rencistów	16	65	19	69

Źródło: dane własne.

3.4.2. Problem przemocy w rodzinie

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy, styl życia. Rodzice czy opiekunowie są lub powinni być wzorem dla dzieci. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz z oczekiwaniami społecznymi. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie, bez wątpienia należy zaklasyfikować ją do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Mimo, że w relacjach międzyludzkich istniała ona zawsze, o przemocy w rodzinie mówiono niewiele, jakby nie

postrzegano jej jako poważnego naruszenia norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw. Dla lepszego rozpoznania zjawiska przemocy w rodzinie konieczne jest jej zdefiniowanie. Obecnie przemoc w rodzinie definiowana jest na podstawie art.2 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie zgodnie z którym przemoc w rodzinie to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych (małżonek, rodzic, dziecko, rodzeństwo, powinowaty w tej samej linii lub stopniu, osoba pozostająca w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, osoba pozostająca we wspólnym pożyciu) a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, narażając te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodującą szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. Przemoc powszechnie traktowana jest jako akt godzący w osobistą wolność jednostki przyczyniający się do jej fizycznej, a także psychicznej szkody. Przemoc wykracza poza społeczne zasady wzajemnych relacji, upokarza, wywołuje cierpienie, rodząc tym samym nienawiść i pragnienie odwetu.

Przemoc w rodzinie posiada następujące cechy:

jest intencjonalna – przemoc jest zamierzonym działaniem człowieka, ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary

siły są rozłożone nierównomiernie – w relacji jedna strona ma przewagę nad drugą, sprawca jest silniejszy a ofiara słabsza

narusza prawa i dobra osobiste – sprawca wykorzystuje przewagę siły, narusza podstawowe prawa ofiary (np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku, itd.)

jest przyczyną cierpienia i bólu – sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody, doświadczenie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony.

Wyróżnia się następujące rodzaje przemocy:

Przemoc fizyczna – bicie, znęcanie się, głodzenie, zamykanie, kopanie, policzkowanie, szarpanie, duszenie, ciągnięcie za włosy, rzucanie przedmiotami, ale także używanie niebezpiecznych narzędzi lub grożenie ich użyciem, zadawanie bólu.

Przemoc psychiczna – sprawowanie przez sprawcę przemocy psychicznej kontroli nad ofiarą, np. straszenie zabójstwem, użyciem przemocy, zabranie dzieci, niszczenie lub grożenie zniszczeniem rzeczy, upokarzanie, używanie wulgarnych słów, mówienie kobiecie, że jest do niczego, że jest brzydka, głupia, chora psychicznie, że bez sprawcy sobie nie poradzi.

Przemoc seksualna – zmuszanie do odbywania stosunku lub poddania się innym zachowaniom seksualnym, a także wymuszanie współżycia w nieakceptowanej formie. Przemoc seksualna jest często przez ofiary molestowania ukrywana, co w znacznym stopniu utrudnia udzielenie im pomocy.

Przemoc finansowa (ekonomiczna) – np. utrzymywanie ofiary w całkowitej zależności finansowej od sprawcy, zakazywanie jej pracy zawodowej, nie dawanie wystarczającej ilości pieniędzy na prowadzenie domu.

Zaniedbanie – to ciągle niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Przemoc w rodzinie jest przesłanką uzasadniającą udzielenie pomocy zarówno pieniężnej jak i niepieniężnej. Odgrywa ona szczególną funkcję w ramach świadczeń niepieniężnych ukierunkowanych na zaspokojenie potrzeb dziecka.

Na mocy zawartych porozumień pomiędzy Wójtem Gminy Ujszoły a Prezesem Sądu Rejonowego w Żywcu oraz Komisariatem Policji w Rajczy a także Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Ujszołach i placówkami oświatowymi (Gimnazjum Ujszoły, SP Ujszoły, SP Glinka, SP Sobółwka, SP Złatna) z terenu gminy Ujszoły został w dniu 7.11.2011 r. powołany pięcioosobowy Zespół Interdyscyplinarny.

Zespół ma za zadanie m.in. diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, następnie podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w celach zapobiegawczych bądź podejmowanie interwencji w środowisku dotkniętym patologią.

Konieczne jest opracowywanie i realizacja indywidualnych planów pomocy i inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc, a następnie monitorowanie sytuacji w tych rodzinach.

Do zadań zespołu należy również dokumentowanie podejmowanych działań, a także ich efektów, posiedzenia zespołu odbywają się w miarę potrzeb, nie rzadziej jednak niż raz na trzy miesiące.

Poniższa tabela obrazuje działania prowadzone w ramach zespołu i grup roboczych w okresie od 7.11.2011 do 31.01.2012 r.

Wykres nr 5. Działania w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego.

Ogółem rodzin objętych procedurą „Niebieska Karta”	21
Łączna ilość osób w rodzinach	78
Łączna ilość dzieci wychowujących się w rodzinach objętych procedurą „Niebieska Karta”	29
Liczba przeprowadzonych rozmów z osobami, co do których zachodzi podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie	59
Liczba przeprowadzonych rozmów z osobami, co do których zachodzi podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie	180
Ilość złożonych zawiadomień o popełnianiu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie	8
Ilość skierowań do Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	16
Ilość skierowań do udziału w Programie Korekcyjno-Edukacyjnym dla sprawców przemocy organizowanym przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żywcu	10
Ilość odbytych terapii odwykowych w oddziałach Ośrodka Leczenia Uzależnień	2
Ilość rodzin kierowanych do konsultacji z pedagogiem szkolnym	10
Ilość wizyt monitorujących w środowisku, sprawdzających stan bezpieczeństwa osób, co do których zachodzi podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie zrealizowanych przez pracowników socjalnych GOPS i Dzielnicowego	177
Ilość wniosków skierowanych do Sądu Rejonowego Wydział Rodzinny o wgląd w sytuację dzieci	5
Ilość skierowań do skorzystania ze wsparcia psychologicznego w PCPR Żywiec	13
Ilość wydanych postanowień Sądu Rejonowego w sprawach rodzinnych	5
Ilość wydanych postanowień Sądu rejonowego w sprawach karnych	4
Ilość rodzin objętych procedurą „Niebieska Karta” korzystających ze świadczeń pomocy społecznej	7

W okresie od 1.01.2013 do 30.11.2013 do Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło kolejnych 21 Niebieskich kart.

Zespół poprzez działania wymienione w tabeli realizuje następujące cele:

- diagnozuje sytuację rodziny dotkniętej problemem przemocy,
- wypełnia indywidualny plan pomocy, do którego zalicza się m.in.:

1.Praca socjalna w tym cykliczne wizyty w środowisku

2.Informowanie o warunkach korzystania ze świadczeń pomocy społecznej

3. Wskazywanie możliwości uzyskania pomocy psychologicznej, prawnej oraz w formie poradnictwa
 4. Powiadamianie sądu rodzinnego i opiekuńczego o sytuacji dzieci
 5. Informowanie o możliwościach prawnych dotyczących zobowiązania do poddania się leczeniu odwykowemu
 6. Systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby co do której zachodzi podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie realizowane przez Policję
 7. Informowanie ofiar przemocy że znęcanie się fizyczne, psychiczne jest przestępstwem i przedstawianie aspektów odpowiedzialności karnej
 8. Informowanie o możliwościach przeprowadzania badania lekarskiego
 9. Objęcie dzieci i rodziców pomocą psychologiczno-pedagogiczną w formie porad i konsultacji
- A także inne działania.

3.4.3. Analiza SWOT

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie w Gminie Ujsoly

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
a) Gotowość do współpracy międzyinstytucjonalnej, działalność zespołu interdyscyplinarnego b) Wysoka świadomość rangi problemu przemocy w rodzinie wśród coraz szerszego kręgu podmiotów działających w tym obszarze c) Stosowanie procedury „Niebieskiej Karty” przez policję i pomoc społeczną, oświatę d) Kampanie społeczne na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, możliwość rozprowadzania ulotek, plakatów	e) Istnienie mitów i stereotypów dotyczących zjawiska przemocy silnie utrwalonych w obyczajowości mieszkańców wsi f) Niska świadomość społeczna w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie g) Brak wypracowanych i obowiązujących wszystkie podmioty zaangażowane w przeciwdziałanie przemocy domowej - standardów i procedur interweniowania i monitorowania w sytuacjach przemocy domowej h) Trudności w odseparowywaniu sprawców przemocy od ofiar i) Zbyt mała ilość programów profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy (oświata, służba zdrowia). j) Brak wsparcia psychologicznego zarówno dla ofiar przemocy, jak i sprawców, brak terapii indywidualnych, grupowych, brak grup wsparcia na terenie gminy

SZANSE	ZAGROŻENIA
a) Ustawowy obowiązek tworzenia i realizowania gminnych systemów przeciwdziałania przemocy w rodzinie b) Ustawowy obowiązek opracowywania przez powiaty programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy. c) Zmiany legislacyjne mające na celu poprawę skuteczności ochrony ofiar przemocy oraz ułatwienie izolacji sprawców przemocy od ofiar. d) Funkcjonowanie Gminnego Zespołu	h) Duże szkody społeczne zjawiska przemocy: - zaburzenie funkcjonowania całych rodzin - ścisłe powiązanie z innymi problemami społecznymi np. uzależnieniami, ubóstwem. - przemoc jako skutek i przyczyna i) Brak konsekwentnych procedur dotyczących postępowania ze sprawcami przemocy, poczucie bezkarności u tych osób Bezradność i bierność rodzin w rozwiązywaniu własnych problemów j) Osamotnienie rodzin zagrożonych przemocą i

<p>Interdyscyplinarnego</p> <p>e)Możliwość pozyskiwania środków finansowych z różnych źródeł w tym funduszy unijnych</p> <p>f)Dostępność kampanii i programów edukacyjnych wpływających na wzrost świadomości społeczeństwa w zakresie problemu przemocy domowej</p> <p>g)Podejmowana współpraca instytucji oraz dialog społeczny w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie</p>	<p>brak umiejętności pozyskiwania wsparcia</p> <p>k)Stereotyp wizerunku osoby doświadczającej przemocy domowej</p> <p>l)Bierność świadków przemocy w rodzinie</p> <p>m)Wydłużony tryb postępowania karnego o znęcanie się nad rodziną, niskie kary w stosunku do rangi popełnionych czynów, nadużywania zawieszania wykonania kar</p> <p>n)Ogólna niechęć do uczestnictwa w procesie pomagania (brak wiary w powodzenie przedsięwzięcia)</p> <p>o)Niedostateczne wykorzystanie przez organy ścigania i wymiar sprawiedliwości już istniejących przepisów prawnych (np. zakaz zbliżania się do ofiary, nakaz opuszczenia lokalu, zobowiązanie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych),</p>
---	--

Kierunki działań w ramach przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie na lata 2014 - 2020

1. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego,
2. Diagnozowanie zjawiska przemocy na terenie Gminy Ujszoły.
3. Tworzenie strategii interwencyjnych dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.
4. Budowanie systemu wsparcia dla osób uwikłanych w sytuację przemocy w rodzinie.
5. Kształtowanie postaw społeczności lokalnej wolnych od przemocy:
 - a) działania edukacyjne,
 - b) działania profilaktyczne,
 - c) działania informacyjne.
6. Profesjonalizacja kadr związanych z pracą w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
7. Dostosowywanie działań w zakresie interwencji, informacji, edukacji, budowania systemu i działań zespołu interdyscyplinarnego do zmian w przepisach prawnych.

3.4.4. Problemy alkoholowe, narkomania

Światowa Organizacja Zdrowia określa alkoholizm jako chorobę związaną ze znacznym osłabieniem wynikającym z trwałego i nadmiernego spożywania alkoholu, przy czym osłabienie oznacza dysfunkcjonalność na poziomie fizycznym, psychicznym oraz społecznym. Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych uzależnienie od alkoholu definiuje jako kompleks zjawisk fizjologicznych, behawioralnych i poznawczych, wśród których picie alkoholu dominuje nad innymi zachowaniami, które miały poprzednio dla pacjenta większą wartość. Głównym objawem uzależnienia jest pragnienie alkoholu. Na ostateczne rozpoznanie uzależnienia, pozwala identyfikacja trzech lub więcej następujących cech lub objawów występujących łącznie przez pewien czas w ciągu ostatniego roku (picia):

- 1) Silne pragnienie lub poczucie przymusu picia („głód alkoholowy”),

- 2) Upośledzona zdolność kontrolowania zachowań związanych z piciem (trudności w unikaniu rozpoczęcia picia, trudności w zakończeniu picia do wcześniej założonego poziomu, nieskuteczność wysiłków zamierzających do zmniejszenia lub kontrolowania picia),
- 3) Fizjologiczne objawy stanu odstawienia pojawiającego się, gdy picie alkoholu jest ograniczone lub przerywane albo używanie alkoholu lub pokrewnie działających substancji (np. leków) w celu złagodzenia ww. objawów, uwolnienie się od nich lub uniknięcia ich,
- 4) Zmieniona (najczęściej zwiększona) tolerancja alkoholu, potrzeba spożycia większych dawek dla wywołania oczekiwanego efektu,
- 5) Z powodu picia alkoholu narastające zaniedbywanie alternatywnych źródeł przyjemności lub zainteresowań, zwiększona ilość czasu przeznaczona na zdobywanie alkoholu lub jego picie, bądź uwolnienia się od następstw jego działania,
- 6) Uporczywe picie alkoholu mimo oczywistych dowodów występowania szkodliwych następstw picia.

Problemy z jakimi najczęściej spotykają się alkoholicy (na podstawie badania Programu Aktywizacji Placówek Odwykowych) to zabuczenia życia rodzinnego (94% alkoholików), problemy w kontaktach z ludźmi (84%), problemy finansowe (82%), przemoc wobec bliskich (57%), problemy z prawem (51%). W rodzinach z problemem alkoholowym najbardziej bezbronni, a jednocześnie najbardziej poszkodowani są dzieci.

Każdą rodzinę należy bowiem rozpatrywać jako system, który składa się z poszczególnych części, powiązanych ze sobą w określony sposób, dla osiągnięcia wspólnego celu. Zjawiska, jakie zachodzą w ramach tego systemu wymuszają na jej członkach konieczność dopasowania się do sytuacji i wydarzeń jakie mają w nim miejsce. Sytuacja panująca w dysfunkcyjnych rodzinach z problemem alkoholowym zmusza dzieci do odgrywania różnych ról i przyjęcia określonej strategii postępowania.

Role te, to postawy obronne wobec zagrożeń, jakie stwarza patologiczna rodzina z problemem alkoholowym, to także różne sposoby ukrywania alkoholizmu oraz piętna jakie odciska ona na rodzinie. Brak ciepła emocjonalnego i wsparcia poważnie utrudnia właściwe ukształtowanie się u dziecka poczucia własnej wartości. Bardzo często żyje ono w przekonaniu, że do awantur w rodzinie dochodzi z jego winy. Poza tym stale musi pamiętać o zachowaniu tajemnicy rodzinnej. Dzieci wychowujące się w takich rodzinach,

w życiu dorosłym same często postępują według zasad „nie mów”, „nie ufaj”, „nie odczuwaj”.

Od problemu alkoholizmu, nie jest wolna także młodzież. Inicjację alkoholową statystycznie młodzież przeżywa w wieku 13-14 lat. Jak wskazują badania jednym z częstszych powodów picia jest chęć przypodobania się kolegom, poczucia się dorosłym.

W Gminie Ujsoly realizowany jest Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii i Przemocy w Rodzinie uchwalany corocznie przez Radę Gminy Ujsoly, jego głównymi celami są:

- wielopłaszczyznowe działania na rzecz systemu łączącego różne podmioty podejmujące działania w zakresie ograniczenia rozmiarów alkoholizmu, przeciwdziałaniu narkomanii i przemocy w rodzinie oraz wykluczeniu społecznemu,
- rozwój edukacji i podnoszenie świadomości społeczeństwa, a w szczególności dzieci i młodzieży w zakresie zagrożeń związanych z używkami,
- zapewnianie dzieciom i młodzieży dostępu do programów profilaktycznych, promujących wartościowy i zdrowy styl życia oraz uczących umiejętności potrzebnych do życia bez nałogów,
- tworzenie i finansowanie alternatywnych miejsc kreatywnego spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży,
- propagowanie w placówkach szkolnych programów związanych z profilaktyką problemów alkoholowych i narkomanii,
- zwiększenie stabilności i bezpieczeństwa środowiska rodzinnego – Ogólnopolska Kampania „Postaw na rodzinę”,
- propagowanie idei trzeźwego i zdrowego stylu życia wśród społeczności lokalnej poprzez

organizowanie i wspieranie wszelkich imprez bezalkoholowych o charakterze sportowo-rekreacyjnym i kulturalno – oświatowym.

- podniesienie świadomości i wrażliwości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie,
- dostosowanie zasobów istniejących na terenie gminy do systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- zapewnienie kompleksowej pomocy osobom doznającym przemocy,
- zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc.

Wykres nr 7. Rynek napojów alkoholowych w Gminie Ujszoły

	2010		2011		2012	
Łączny limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych uchwalony przez Radę Gminy Ujszoły	50		50		50	
W tym: przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży	30	Funkcjonujących faktycznie: 19	30	Funkcjonujących faktycznie: 16	30	Funkcjonujących faktycznie: 19
Przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne)	20	Funkcjonujących faktycznie: 12	20	Funkcjonujących faktycznie: 9	20	Funkcjonujących faktycznie: 6

3.4.5. Działalność gminnej komisji ds. Profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych

Wykres nr 8. Działalność w ramach GKdsPiRPA

	2010	2011	2012
Liczba członków rodzin osób z problemem alkoholowym, z którymi Komisja przeprowadziła rozmowy	20	70	37
Liczba osób wobec których Komisja podjęła czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego	3	1	3
Liczba udzielonych porad w punkcie konsultacyjnym Gminnej Komisji	52	94	116
Ilość uczestników kolonii i obozów z programem zajęć profilaktycznych oraz programów i przedsięwzięć profilaktycznych	18	0	63

W celu realizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w zakresie problemów alkoholowych i narkomanii ważna jest analiza możliwości Gminy Ujszoły pod względem mocnych i słabych stron, okazji i zagrożeń, które będą mogły wpłynąć na efekt końcowy.

MOCNE STORNY	SŁABE STORNY
<p>1.prowadzenie działalności przez Gminną Komisję ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</p> <p>2.funkcjonowanie punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych i członków ich rodzin</p> <p>3.podnoszenie kwalifikacji przez pracowników jednostek działających na rzecz rodzin</p> <p>4.profilaktyczne oddziaływania wobec dzieci i młodzieży prowadzone w placówkach oświatowo wychowawczych</p> <p>5.realizacja kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, „Postaw na rodzinę”</p> <p>6.funkcjonowanie na terenie gminy świetlic środowiskowych</p> <p>a w związku z tym zabezpieczenie dostępu dzieciom i młodzieży do różnorodnych form spędzania czasu wolnego</p> <p>7.współpraca pomiędzy instytucjami zajmującymi się problematyką rodzin dysfunkcyjnych</p> <p>8.prawidłowe wykorzystywanie środków finansowych pochodzących m. in. z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych</p> <p>9.odpowiednie przygotowanie kadr w szkołach i instytucjach wspierających proces wychowawczy,</p> <p>10.prowadzenie działań socjalnych z rodziną (kontrakty socjalne)</p> <p>11.zainteresowanie problemem ze strony szkół,</p> <p>12.spostrzeganie przez rodziców i nauczycieli istniejących zagrożeń</p>	<p>a)brak wsparcia specjalistycznego – terapeutycznego</p> <p>b)niewystarczająca edukacja społeczna</p> <p>c)niewystarczająca ilość środków na realizację szkolnych i pozaszkolnych programów profilaktycznych</p> <p>d)brak grup wsparcia, grup samopomocowych dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym</p> <p>e)słaba współpraca rodziców ze szkołami,</p> <p>f)ograniczone środki finansowe gminy</p> <p>g)brak organizacji zrzeszających młodzież</p> <p>h)niedostosowany program zajęć pozalekcyjnych do istniejących potrzeb z zakresu pomocy rodzinie</p> <p>i)niedostateczna liczba kadry merytorycznej systemu pomocy społecznej oraz specjalistów do pracy z rodziną</p> <p>j)brak ośrodków wsparcia dla rodzin w kryzysie, brak mieszkań socjalnych</p> <p>k)niechęć społeczności lokalnej do włączania się w działania samopomocowe</p> <p>l)niedostateczne finansowanie zadań pomocy społecznej</p>

SZANSE	ZAGROŻENIA
<p>- możliwość pozyskania środków zewnętrznych (unijnych) na programy profilaktyczne</p> <p>- system szybkiego reagowania na zagrożenia w ramach „Niebieskiej Karty”</p>	<p>f)niewystarczające środki publiczne na pomoc dzieciom, młodzieży oraz rodzinie</p> <p>g)przyzwolenie społeczne na spożywanie przez nieletnich papierosów i alkoholu,</p> <p>h)problem z uzyskaniem miejsca w celu</p>

<p>- współpraca w przedmiocie ograniczenia zjawisk patologicznych różnych podmiotów i instytucji</p> <p>- rosnąca świadomość zagrożeń związanych z uzależnieniami</p> <p>a)pozyskiwanie środków finansowych ze źródeł zewnętrznych na finansowanie różnego rodzaju przedsięwzięć</p> <p>b)nawiązanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze wykluczenia społecznego</p> <p>c)podniesienie świadomości społeczeństwa w zakresie spożywania alkoholu</p> <p>d)zmniejszenie skutków nadmiernego spożywania alkoholu</p> <p>e)wzmocniony monitoring sprzedaży alkoholu i papierosów,</p>	<p>leczenia odwykowego w zakładzie Stacjonarnym</p> <p>i)wzrost postawy anty społecznej – niechęć do niesienia pomocy</p> <p>j)występowanie na terenie gminy zagrożeń funkcjonowania rodziny: uzależnienia, rozpad więzi rodzinnych, przemoc w rodzinie, ubóstwo, marginalizacji i alienacji grup i osób</p> <p>k)zjawisko zmęczenia, bezsilności i bezradności społecznej</p> <p>l)wzrastająca liczba osób eksperymentujących ze środkami psychoaktywnymi,</p> <p>m)niska wiedza społeczeństwa na temat współczesnych zagrożeń,</p> <p>n>wysokie bezrobocie,</p> <p>o)postępująca zmiana systemu wartości,</p> <p>p)niekontrolowany dostęp młodzieży do Internetu,</p> <p>q)obawa rodzin przed ujawnieniem problemu w środowisku,</p> <p>r)zubożenie społeczeństwa,</p> <p>s)wzrost zachowań agresywnych dzieci i młodzieży</p> <p>t)nowe zadania gmin zlecane bez pokrycia finansowego ze środków centralnych</p> <p>u)małe zainteresowanie rodziców w jaki sposób dziecko spędza czas wolny,</p>
--	--

3.4.6. Cele i kierunki działań w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii w Gminie Ujsolę

CEL STRATEGICZNY:

Efektywne rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii na terenie gminy Ujsolę

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- Kompleksowa pomoc osobom uzależnionym i współuzależnionym oraz członkom ich rodzin.
- Profilaktyka uzależnień.
- Promocja zdrowego stylu życia wolnego od uzależnień.

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- Udzielanie kompleksowej informacji o możliwości uzyskania wsparcia w placówkach działających na rzecz osób uzależnionych i członków ich rodzin – rozwijanie pomocy psychologicznej, wychowawczej, terapeutycznej.
- Szczegółne uwzględnianie potrzeb dzieci z rodzin dotkniętych problemem uzależnień.
- Motywowanie osób dotkniętych chorobą alkoholową do leczenia odwykowego.
- Współudział w finansowaniu działań terapeutycznych, leczenia, rehabilitacji i reintegracji osób uzależnionych.
- Zakup i dystrybucja materiałów informacyjnych i edukacyjnych na temat uzależnień oraz promujących zdrowy styl życia wolny od uzależnień.
- Inicjowanie współpracy z instytucjami oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii.
- Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie alternatywnych form spędzania wolnego czasu.

- h) Wspieranie działań promujących zdrowy styl życia.
- i) Szkolenia członków Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podnoszące ich kompetencje w zakresie pomocy osobom uzależnionym i współuzależnionym.
- j) Organizowanie działań zwiększających dostępność terapeutyczną i rehabilitacyjną dla osób uzależnionych i współuzależnionych.
- k) Prowadzenie systematycznych analiz określających skalę zjawisk dysfunkcyjnych wśród dzieci i młodzieży szkolnej.
- l) Inicjowanie działań zmierzających do edukacji rodziców w zakresie rozpoznawania pierwszych objawów stosowania środków odurzających.
- m) Systematyczna kontrola placówek handlowych i punktów gastronomicznych prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych.
- n) Wzmocnienie egzekwowania prawa dotyczącego sprzedaży i konsumpcji alkoholu przez nieletnich oraz w miejscach publicznych.

3.4.7. Projekt realizowany przez GOPS w Ujsolach

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ujsolach od roku 2008 realizuje projekt systemowy pn: **"Nowe umiejętności jako czynnik zwiększający integrację społeczną w Gminie Ujsoly"**. Projekt realizowany jest w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Priorytet VII Promocja integracji społecznej, Działanie 7.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji, Poddziałanie 7.1.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej. Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Głównym celem projektu jest podniesienie poziomu aktywności zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym a także osób wykluczonych i dyskryminowanych na rynku pracy. Uczestnictwo w projekcie ma na celu podwyższenie statusu zawodowego i społecznego kobiet i mężczyzn poprzez przygotowanie ich do wejścia lub powrotu na rynek pracy. Uczestnicy projektu nabywają kwalifikacje i umiejętności społeczne i zawodowe, zwiększa się ich motywacja do zmiany swojej sytuacji życiowej i poczucie własnej wartości

Odbiorcami projektu są głównie klienci Ośrodka Pomocy Społecznej, osoby bezrobotne oraz nieaktywne zawodowo, osoby niepełnosprawne a także osoby zagrożone wykluczeniem społecznym. Beneficjenci objęci zostali wsparciem finansowym, pracą socjalną i instrumentami aktywnej integracji, w postaci kursów, szkoleń, wsparciem indywidualnym i grupowym w zakresie podniesienia kompetencji życiowych i umiejętności społeczno- zawodowych.

W projekcie w roku 2011 uczestniczyło 9 osób (6 kobiet i 3 mężczyzn). Uczestnicy brali udział w szkoleniach tzw. miękkich- zajęcia terapii grupowej i indywidualnej, w warsztatach rozwoju osobowego, treningu umiejętności społecznych, w zajęciach z doradcą zawodowym- oraz w szkoleniach zawodowych- mężczyźni podjęli kurs „Magazynier z obsługą wózka jezdniowego oraz bezpieczną wymianą butli gazowych, kobiety wybrały kurs „Sprzedawcy z obsługą komputera i kas fiskalnych”, dodatkowo trzy osoby biorące udział w projekcie podjęły kurs prawa jazdy kat. B.

W roku 2012 do udziału w projekcie zakwalifikowało się 8 osób. Uczestnicy- podobnie jak w roku poprzednim- najpierw uczestniczyli w zajęciach terapii grupowej i indywidualnej, w warsztatach rozwoju osobowego, spotkaniu z doradcą zawodowym- a następnie podjęli kursy zawodowe - cztery osoby uczestniczyły w kursie „ Opiekun osób starszych i dzieci”, dwie osoby wybrały kurs „Florystyka z obsługom kasy fiskalnej”, dwóch mężczyzn wybrało kurs „ Kierowca kategorii C”. Projekt „Nowe umiejętności jest kontynuowany w dalszym ciągu, co umożliwia osoba bezrobotnym i biernym zawodowo nabycie nowych kwalifikacji zawodowych i zwiększa ich szanse na zdobycie zatrudnienia.

3.4.8. Współpraca GOPS ze Śląskim Bankiem Żywności

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ujsolach we współpracy z Ochotniczą Strażą Pożarną w Złatnej w lutym 2012 roku nawiązał kontakt ze **Śląskim Bankiem Żywności** w Rudzie

Śląskiej. Bank Żywności jest organizacją pożytku publicznego, która poprzez inicjowanie, wspieranie i prowadzenie działalności społecznej dąży do zaspokojenia podstawowych potrzeb żywnościowych najuboższych mieszkańców. Pomocą żywnościową w ramach Programu Unijnego PEAD w naszej gminie zostały objęte rodziny, oraz osoby samotne, w szczególności z powodu: ubóstwa, bezrobocia, wielodzietności, długotrwałej lub ciężkiej choroby. Dostępne w programie PEAD artykuły spożywcze to: mleko, sery, , makarony, mąka, kasza, ryż, groszek z marchewką, koncentrat pomidorowy, mielonka wieprzowa, płatki śniadaniowe, cukier, dżemy, herbatniki a także dania gotowe. Wszystkie produkty oznakowane są logiem Banku Żywności a także informacją, że produkt nie jest do sprzedaży. Co kwartał dzięki współpracy z OSP w Złatnej przywożona jest żywność z magazynów w Chorzowie kartony z produktami żywnościowymi, które są rozdzielane pomiędzy potrzebujących, w miarę potrzeby produkty rozwożone są przez pracowników socjalnych do miejsca zamieszkania. W 2012 roku uzyskaliśmy i rozdysponowaliśmy 5107 kg żywności. Zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej żywność w ramach programu PEAD jest przeznaczona wyłącznie dla osób najuboższych, czyli osób, które zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, spełniają kryterium dochodowe .

3.4.9. Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SLABE STRONY
<p>współpraca pracowników socjalnych z innymi instytucjami na rzecz dobra podopiecznych,</p> <ul style="list-style-type: none"> -współpraca z Punktem Konsultacyjnym na rzecz osób i rodzin borykających się problemem alkoholowym, - dobrze przygotowana kadra pracowników socjalnych do pracy z rodzinami dysfunkcyjnymi, - współpraca z innymi instytucjami w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego, -współpraca ze Śląskim Bankiem Żywności, -zmniejszenie liczby wykluczonych społecznie dzięki realizacji projektu unijnego, - dobra znajomość środowiska, -udzielanie wsparcia finansowego dla osób i rodzin, - zawieranie kontraktów socjalnych. 	<ul style="list-style-type: none"> - brak usług opiekuńczych, - braki kadrowe w ośrodku pomocy społecznej, - brak mieszkań socjalnych, - ograniczone środki finansowe, - obciążone stanowiska pracy, - dużo dokumentów a mało czasu na pracę socjalną,
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - organizowanie szkoleń i możliwość przekwalifikowania się osób bezrobotnych, - współpraca z PCPR I PUP, - możliwość pozyskiwania funduszy z Unii Europejskiej, - propagowanie zdrowego stylu życia oraz programów profilaktycznych, - fundusze na obiady dla dzieci w szkole, 	<ul style="list-style-type: none"> - stereotypy w wizerunku pomocy społecznej, - rozwój patologii społecznych , - nadmierna biurokracja, - wysoki poziom bezrobocia, - zubożenie społeczeństwa, - roszczeniowa postawa klientów, - brak mieszkań socjalnych, - agresja wśród młodzieży,

3.5. Sytuacja na lokalnym rynku pracy w gminie Ujsoly

Statystyki dotyczące bezrobocia w znacznym stopniu zniekształcają obraz zjawiska ze względu na duży stopień tzw. bezrobocia utajonego oraz powszechności „pracy na czarno”. Bezrobocie powoduje, iż standard życia wielu ludzi stale się obniża i rozszerza się obszar patologii społecznej.

Bezrobotnym, zgodnie z definicją ustawową, jest osoba pozostająca bez pracy, ale jednocześnie zdolna i gotowa do jej podjęcia w pełnym wymiarze czasu. Bezrobocie, przyczyniając się do zubożenia materialnego, w bezpośredni sposób wpływa na poziom życia rodzin, wywierając negatywne skutki, zwłaszcza w postaci:

I. dezintegracji rodziny,

II. zmniejszenia siły wsparcia emocjonalnego i solidarności pomiędzy członkami rodziny,

III. zwiększenia ryzyka zaistnienia patologii życia społecznego.

Długookresowe bezrobocie ma wpływ na ekonomiczną i psychospołeczną sferę życia człowieka bezrobotnego oraz jego rodzinę. Jednym z pierwszych skutków utraty pracy jest obniżenie standardu życia rodziny, także wtedy, gdy otrzymywane są świadczenia kompensujące płacę. Sytuacja materialna osób dotkniętych bezrobociem zależy od ich standardu życia w czasie trwania zatrudnienia, a zwłaszcza od posiadanych dóbr trwałego użytku, oszczędności i długów.

Duże znaczenie ma poziom, od którego zaczyna się proces degradacji ekonomicznej i społecznej. W najbardziej dramatycznej sytuacji są rodziny świadczeniobiorców pomocy społecznej, które od dawna korzystały z systemu wsparcia socjalnego z powodu np. niskich dochodów, wielodzietności, niepełnosprawności. Trudności finansowe w takich rodzinach prowadzą do drastycznych ograniczeń wydatków nawet na podstawowe potrzeby bytowe.

Problem bezrobocia dotyczy nie tylko osoby nim dotkniętej, lecz także całej rodziny. Pogorszenie stanu funkcjonowania rodziny jest proporcjonalne do okresu pozostawania bez pracy, co przejawia się problemami opiekuńczo-wychowawczymi, przemocą czy zanikiem autorytetu rodzicielskiego. Może także prowadzić do rozpadu rodziny. W tych okolicznościach pojawia się również groźba przyjmowania przez dzieci negatywnych wzorów osobowych, a w konsekwencji dziedziczenia statusu bezrobotnego.

Wzrost liczby bezrobotnych świadczeniobiorców powoduje przyrost ilości zadań z zakresu pomocy społecznej oraz zwiększenie puli wydatków na udzielanie pomocy. Sytuacja taka wymusza również konieczność dostosowania dotychczasowych form działania do nowych potrzeb. Ponieważ możliwości budżetu państwa i samorządu lokalnego są ograniczone, podstawowego znaczenia w pomocy w wychodzeniu z bezrobocia nabiera praca socjalna, która przyjmuje zróżnicowane formy.

Praca socjalna prowadzona przez pracowników socjalnych to między innymi pomoc w planowaniu nowych koncepcji życia zawodowego, rozbudzanie motywacji do działania ukierunkowanego na zatrudnienie oraz technika kontraktu socjalnego, która pozwala na uzależnienie pomocy – formy, wysokości i okresu wypłacania świadczenia – od aktywności bezrobotnego i jego rodziny.

Niepokojący jest wpływ bezrobocia na zachowania patologiczne. Szczególnie niebezpiecznym zjawiskiem staje się przemoc w rodzinie. Długie pozostawanie bez pracy stymuluje procesy dezintegracji życia rodzinnego. Przymusowa beczynność zawodowa i nieuregulowany tryb życia wyzwalają zachowania dewiacyjne, skierowane na rodzinę i lokalne środowisko społeczne. Negatywne emocje związane z sytuacją bezrobocia przenoszone są na najbliższych – ofiarami przemocy i złego traktowania są najczęściej kobiety i dzieci. Długotrwałe bezrobocie, z jego negatywnymi konsekwencjami psychospołecznymi, wymaga stosowania odpowiednich form oddziaływań.

Na koniec 2012r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Żywcu zarejestrowanych było 8 696 osób bezrobotnych (w tym 4 392 kobiety), w porównaniu do roku poprzedniego było to o 1 266 osób więcej.

Na koniec miesiąca grudnia 2012 roku w ewidencji osób bezrobotnych zarejestrowanych było ogółem **8 696** osób bezrobotnych, z których:

- 4 392 osoby (50,51%) stanowiły kobiety;
- 1 745 osób (20,07%) posiadało prawo do zasiłku;
- 7 026 osób (80,80%) zamieszkiwało obszary wiejskie;
- 1 836 osób (21,11%) stanowiły osoby do 25 roku życia;
- 3 941 osób (45,32%) stanowiły osoby długotrwale bezrobotne;
- 2 547 osób (29,29%) nie posiadało kwalifikacji zawodowych;
- 1 684 osoby (19,36%) były bez doświadczenia zawodowego;
- 4 961 osób (57,05%) było bez wykształcenia średniego;
- 1 849 osób (21,26%) stanowiły osoby powyżej 50 roku życia;
- 332 osoby (3,82%) stanowiły osoby niepełnosprawne.

Na koniec 2012r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Żywcu zarejestrowanych było 8 696 osób bezrobotnych (w tym 4 392 kobiety), w porównaniu do roku poprzedniego było to o 1 266 osób więcej.

Wykres nr 1. Wzrost liczby bezrobotnych w gminie Ujsoły oraz w całym powiecie żywieckim.

	<i>STAN W KOŃCU OKRESU</i>			
	31.12.2011	31.12.2012	WZROST/SPADEK	
			W LICZBACH	W %
UJSOŁY	273 (w tym 134 K)	326 (w tym 149 K)	53	19,41 %
POWIAT ŻYWIECKI	7430 (w tym 3993 K)	8696 (w tym 4392 K)	1266	17,04 %

Źródło: PUP Żywiec

Jak wynika z danych statystycznych prezentowanych w wykresie nr 1 w gminie Ujsoły, (a także w większości gmin powiatu żywieckiego) obserwujemy wzrost poziomu bezrobocia w okresie dwóch lat tj. 2011 i 2012 rok.

Z danych statystycznych wynika, iż w gminie Ujsoły liczba osób bezrobotnych w badanym okresie zwiększyła się o 53 osoby, oznacza to, że poziom bezrobocia w końcu 2012 roku wzrósł o 19,41 % w stosunku do końca 2011 roku.

Z danych statystycznych wynika, że w powiecie żywieckim większość osób bezrobotnych stanowią kobiety. Wynika to z ich trudniejszej sytuacji na rynku pracy. Zjawisko to ma swe źródła między innymi w:

- a) praktykach dyskryminacyjnych – pracodawcy niechętnie przyjmują do pracy młode matki z obawy przed zwiększoną absencją spowodowaną koniecznością sprawowania opieki nad dzieckiem,
- b) dezaktualizacji posiadanych kwalifikacji – z powodu długiej przerwy w pracy w związku z opieką nad małym dzieckiem,
- c) utrudnionym dostępie do usług opiekuńczych dla dzieci ale także innych osób zależnych,

d)stereotypowym postrzeganiu kobiet jako mniej mobilnych przekładającym się często na mniejsze szanse na awans, większe niż u mężczyzn zagrożenie utratą pracy, niższe zarobki.

Wykres nr 2. Liczba bezrobotnych z terenu gminy Ujszoły oraz powiatu żywieckiego wg wykształcenia (stan na koniec 2011 i 2012 roku)

<i>Wykształcenie</i>	<i>2011</i>		<i>2012</i>	
	Gmina Ujszoły	Powiat żywiecki	Gmina Ujszoły	Powiat żywiecki
Wyższe	11	723	22	835
Policealne i średnie zawodowe	76	1758	73	1978
Średnie ogólnokształcące	26	793	37	922
Zasadnicze zawodowe	97	2501	113	2944
Gimnazjalne i poniżej	63	1655	81	2017

Źródło: WUP Katowice

Analizując strukturę bezrobotnych z gminy Ujszoły pod względem wykształcenia należy stwierdzić, że zarówno w 2011 jak i 2012 roku bezrobocie dotyczyło osób o wszystkich poziomach wykształcenia. Najczęstszą grupę stanowiły osoby bezrobotne z wykształceniem zasadniczym zawodowym. Najmniej liczną grupę stanowiły osoby bezrobotne z wykształceniem wyższym.

Aby poprawić choć w niewielkim stopniu sytuację osób bezrobotnych oraz sytuację na lokalnym rynku pracy PUP w okresie dwóch minionych lat podejmował działania w postaci:

- 1.doradztwa zawodowego,
- 2.szkoleń i kursów zawodowych,
- 3.staży,
- 4.prac interwencyjnych,
- 5.prace społeczno-użyteczne,
- 6.przygotowania zawodowego,
- 7.udzielania jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej,
- 8.refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy.

Działania te były realizowane w ramach środków z Funduszu Pracy oraz programów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego

Wykres nr 3. Struktura osób bezrobotnych.

Wyszczególnienie		Bezrobotni zarejestrowani			
		ogółem		w tym z prawem do zasiłku	
		Rok 2011			
		razem	kobiety	razem	kobiety
Ogółem (w. 02+04)		273	134	59	14
z tego osoby	poprzednio pracujące	224	102	59	14
	w tym zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy	1	1	0	0
	dotychczas niepracujące	49	32	0	0
Zamieszkali na wsi		273	134	59	14
w tym posiadający gospodarstwo rolne		13	6	4	1
Osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki		29	19	1	0
w tym, które ukończyły szkołę wyższą, do 27 roku życia		3	2	1	0
Cudzoziemcy		0	0	0	0
Osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy		250	125	48	10
	do 25 roku życia	73	37	6	1
	długotrwale bezrobotne	125	78	1	0
	kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	X	20	X	0
	powyżej 50 roku życia	58	22	14	5
	bez kwalifikacji zawodowych	91	41	18	4
	bez doświadczenia zawodowego	62	39	0	0
	bez wykształcenia średniego	160	64	33	4
	samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia	14	13	1	0
	które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia	1	0	0	0
	niepełnosprawni	4	2	0	0
	po zakończeniu realizacji kontraktu socjalnego	0	0	0	0

Źródło: dane PUP w Żywcu.

3.6. Infrastruktura w gminie Ujsoly

3.6.1. Kanalizacja

Długość sieci kanalizacyjnej w gminie wynosi 51,09 km, do której przyłączonych jest 969 budynków, korzysta z niej ok.3000 mieszkańców. W gminie funkcjonuje 1 oczyszczalnia ścieków. Ponadto w budowie jest dalszy ciąg sieci kanalizacyjnej o planowanej długości 17 km, dzięki której do sieci przyłączonych zostanie 196 kolejnych budynków. Po zakończeniu inwestycji poziom skanalizowania gminy wyniesie ok.75%. Budynki niepodłączone do kanalizacji posiadają przydomowe bezodpływowe szamba, z których nieczystości odbierane są beczkowozami. Dodatkowo funkcjonuje ok. 10 przydomowych oczyszczalni ścieków.

3.6.2. Gospodarka odpadami

W gminie funkcjonuje system selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, którym objęci są wszyscy mieszkańcy Gminy Ujsoly. Odpady odbierane są od każdej nieruchomości w odpowiednio oznakowanych workach i trafiają na składowisko odpadów komunalnych w Żywcu. Segregowanie odpadów odbywa się „u źródła” w każdej nieruchomości. Utrzymywaniem czystości na terenie gminy zajmuje się Zakład Usług Komunalnych.

W roku 2012 odbiór odpadów kształtował się następująco:

szkło - 75,6 Mg

odpady wielkogabarytowe - 6,18 Mg

zmieszane odpady opakowaniowe - 45,38 Mg

niesegregowane odpady komunalne (Balast) - 250 2 Mg

opony - 1,5 Mg

urz. elektryczne - 1,23 Mg

3.6.3. Wodociągi

W gminie nie funkcjonuje zbiorczy wodociąg. Zaspokajanie potrzeb mieszkańców odbywa się poprzez prywatne wodociągi grawitacyjne oraz przydomowe studnie.

3.6.4. Zaopatrzenie w energię elektryczną oraz ciepłą

Wzdłuż dróg powiatowych i części dróg gminnych zainstalowane jest oświetlenie uliczne w ilości 310 punktów oświetleniowych. Część lamp stanowi własność gminy, część jest w posiadaniu zakładu energetycznego. Systematycznie poprawia się stan infrastruktury oświetleniowej, co roku instalowane są nowe punkty oświetleniowe. Gmina nie posiada sieci ciepłej, potrzeby w tym zakresie realizowane są przez mieszkańców we własnym zakresie.

3.6.5. Infrastruktura drogowa

Przez gminę przebiega ogółem ok. 140 km dróg, z czego 115 km to drogi zarządzane przez gminę, a 25 km to drogi powiatowe. Sieć drogowa jest stale rozbudowywana o nowe odcinki dróg. Nawierzchnie dróg gminnych są w większości utwardzone, przy czym 35 km to drogi asfaltowe, pozostałe to drogi prowadzące do pól uprawnych lub drogi leśne.

Na terenie gminy znajduje się 30 mostów z czego 10 mostów znajduje się pod zarządem powiatu natomiast 20 mostów to mosty gminne.

Gmina posiada 1 plac wykorzystywano jako targowisko, plac jest utwardzony nawierzchnią bitumiczną.

3.6.6. Komunalne budownictwo mieszkaniowe

Gmina posiada jedynie 3 mieszkania komunalne, obecnie zajęte przez dotychczasowych użytkowników.

3.6.7. Zagospodarowanie przestrzenne

Obowiązujący plan zagospodarowania uchwalony został w roku 2004, zmieniony punktowo w roku 2012. Przeznaczenie gruntów w planie zagospodarowania przestrzennego kształtuje się następująco:

- cele mieszkaniowe jednorodzinne 5%
- cele usługowe – 1%
- cele komunikacyjne 2 %
- cele rolnicze – 12%
- zieleni i wód 80%
-

3.6.8. Lokalny transport zbiorowy

Potrzeby mieszkańców w zakresie przewozów pasażerskich zaspakajają 2 prywatne firmy przewozowe, wzajemnie uzupełniające się. Firmy te prowadzą regularne przewozy pasażerskie autobusami i busami na 3 liniach zapewniając połączenia z Rajczą, Żywcem oraz Bielsko-Białą, a także z Krakowem.

3.6.9. Obiekty użyteczności publicznej

Infrastruktura kultury

Potrzeby mieszkańców w zakresie kultury zaspakajane są przez:

- Gminny Ośrodek Kultury dysponujący całorocznym obiektem z zadaszoną sceną przy ul.Bystrej w Ujsołach, który ponadto administruje Izbą Regionalną w Glince, Domem Społeczności Lokalnej w Soblówce i Złatnej,
- Gminna Biblioteka Publiczna z siedzibą w budynku „Organistówki” w Ujsołach.

Infrastruktura sportowa i rekreacyjna

Infrastruktura sportowa na terenie gminy jest stale rozbudowywana. Składa się na nią:

- pełnowymiarowe trawiaste boisko do piłki nożnej położone w Złatnej,
- kompleks boisk sportowych „Orlik” w Ujsołach przy ul.Bystrej złożony z boiska ze sztuczną nawierzchnią, boiska wielofunkcyjnego, zaplecza szatniowo socjalnego, bieżni, siłowni zewnętrznej oraz placu zabaw

Obiekty administracyjne

Gmina dysponuje jednym typowym obiektem administracyjnym mieszczącym siedzibę Urzędu Gminy, Oddział Banku Spółdzielczego w Rajczy oraz siedzibę Poczty Polskiej.

3.6.10. Usługi dla ludności

Na sieć handlową gminy składa się 17 sklepów spożywczych, które oferują również produkty przemysłowe oraz 1 magazyn towarów masowych.

Na terenie gminy zarejestrowanych jest ok. 200 przedsiębiorców, branżą wiodącą jest tartacznictwo oraz usługi leśne.

3.6.11. Bezpieczeństwo i porządek publiczny

Zgodnie z obowiązującym porządkiem prawnym sprawami zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego zajmuje się Policja, która współpracuje w tym zakresie z innymi służbami takimi jak : Służba Celną, Straż Graniczna, Inspekcja Transportu Drogowego, Straż Leśna. Zgodnie z zawieranym corocznie porozumieniem Straż Graniczna przy współudziale Policji oraz innych służb realizuje zadania z zakresu poprawy bezpieczeństwa oraz działalności edukacyjnej i profilaktycznej na terenie gminy w postaci wspólnych patroli, spotkań z uczniami oraz rodzicami uczniów, pogadanek i prezentacji. Komendant Komisariatu Policji w Rajczy dwa razy w ciągu roku przedkłada Komisji Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego Rady Gminy w Ujsolach informację na temat stanu bezpieczeństwa publicznego w gminie.

3.6.12. Inwestycje

Prowadzone inwestycje skierowane są na podniesienie atrakcyjności turystycznej gminy, a jednocześnie służyć mają podniesieniu standardu życia mieszkańców. Obecnie prowadzone są dwie duże inwestycje infrastrukturalne: „Budowa Ujsolskiego Parku Turystyki Aktywnej i Rekreacji”, który stanowi kolejny etap rozbudowy bazy sportowej i rekreacyjnej zlokalizowanej przy kompleksie Orlik 2012 oraz „Zagospodarowanie terenu kamieniołomu w Glince – etap 2”, w wyniku którego powstanie otwarty kompleks wypoczynkowo – rekreacyjny.

3.6.13. Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
<p>Wysoki standard infrastruktury sportowej i rekreacyjnej</p> <p>Dobry stan środowiska naturalnego dzięki inwestycjom w infrastrukturę OŚ</p> <p>Zaspokajanie bieżących potrzeb mieszkańców na miejscu</p> <p>Korzystne warunki do rozwoju turystyki</p>	<p>Mała ilość terenów inwestycyjnych</p> <p>Niewielka ilość aktywnych i prężnych podmiotów gospodarczych mogących zaoferować miejsca pracy</p> <p>Niski standard bazy noclegowej i gastronomicznej</p>
Szanse	Zagrożenia
<p>Wykorzystanie atrakcyjnego położenia geograficznego wsi oraz wyjątkowych walorów środowiska do rozwoju turystyki zwłaszcza agroturystyki.</p> <p>Możliwość rozwoju infrastruktury turystycznej i okołoturystycznej dzięki poczynionym inwestycjom infrastrukturalnym, możliwość przyciągnięcia większej liczby turystów</p>	<p>Mało korzystne warunki do prowadzenia działalności gospodarczej, niestabilne uregulowania prawne, brak lokali użytkowych, brak terenów pod inwestycje.</p> <p>Dynamiczny rozwój gmin sąsiednich dysponujących podobnym potencjałem</p>